

Flacăra

● DE PROFESIE, REVOLUȚIONAR ● cronica orei zero

● cine s-a răzburat pe Racea Petru?

● ÎN DELTA DUNĂRII SERIALUL DE SÎMBĂȚĂ
SEARA S-A ÎNCHEIAT CU O URMĂRIRE ÎN NOAPTE

T MICROCASE DE CO-
NZI. Există la opt mari ma-
ne alimentare din Iași. Ini-
țiativa aparține I.C.S.-Mărfuri a-
entare. Beneficiarii: salariații
reprezinderilor productive ale
șului.

100 COLETE ȘI 400 000
RISORI sînt prelucrate la
are 24 de ore în tranzitul
tal al Bucureștiului.

IMP DE 75 DE ANI AM-
DIT, ÎN FIECARE TOAM-
2-3 POMI — declară coo-
atorului nonagenar Constantin
u din Cevuru, județul Gorj,
x2 fac 150; 75 x3 fac 225.
cum, cifra este apreciabilă.

ONSILIUL DE CONTROL
INCITORESC de la Coma-
atul de prelucrare a lemnului
nicu Vlcea, făcînd o exi-
tă analiză a cauzelor care
erează pierderi și implicit ca-
afectează prețul de cost al
duselor, și-a justificat exem-
și laudabil existența. În ceea
ne privește am socotit că
mai de aceea faptul trebuie
t public.

ăranul David Ranta, construc-
or de avioane (pagina 25)

OGRAM INTENS DE ÎN-
ORARE A SERICICULTU-
în județul Iași. Pentru început
înființat la C.A.P.-Bivolari o
piniară de duzi pe 50 de hec-
e. Treptat, se vor înființa fer-
sericicole în 20 de ceapeuri.
alte cuvinte la Iași se creea-
condiții de muncă și pentru
rmii de mătase pentru a pro-
e firește mătase.

ULMEA NUFĂRULUI. Ar
ă meargă pînă acolo cu solici-
linea față de clienți, încît să
ă să ne ia de acasă rufe și
ni le aducă înapoi spălate.
o spunem în glumă, lucrul
sta fiind posibil, din moment
așa procedează Fabrica mixtă-
omologul Nufărului bucu-
cean. Omolog, deocamdată, e
fel de a spune.

ICIUL JURIDIC PENTRU
ATURI. La Sibiu, în cadrul
ei de cultură a tineretului
cționează o dată pe săptă-

mină un oficiu juridic speciali-
zat. Aici vin mai cu seamă tineri
muncitori, care cer consultații
în probleme de încadrare, de
familie. Din surse sigure aflăm
că le și primesc și încă și pe gratis.

Unde se alină puține dureri și se
macină mult timp! (pagina 4)

PERDELE MAI MULTE. Gos-
podine, vă rugăm să aveți incre-
dere! Directorul Fabricii de tri-
cotaje și de perdele din Pașcani
declară că peste puțin timp gea-
murile noastre vor avea alte
perdele, atunci cînd această nouă
întreprindere va funcționa la pa-
rametrii proiectați. Pentru îm-
peput, ea produce zilnic peste
15 000 metri patrați de perdele.

NAVETISM. La școala din Vlă-
deni (județul Iași), din 1 030 elevi,
102 erau amenințați cu corigența
la sfîrșitul trimestrului I, iar 43
cu repetenția. Cauza este criza
de timp a corpului didactic, a
cărui activitate se desfășoară ves-
nic pe fugă, între 2 trenuri. Din
9 profesori, 8 sînt navetiști, doar
directorul locuind în sat.

HOTEL ÎN DELTĂ. La jumă-
tatea distanței Tulcea-Sulina, în
comuna Crișan, va fi dat în func-
țiune pînă la 1 mai a.c. un hotel
turistic cu 148 de locuri. Știrea
am aflat-o pe 1 aprilie, dar o
luăm totuși în serios.

AMBALAJE ÎN PLUS. În zile-
le cînd pe strada Lipscani din
București își fac apariția lucră-
torii de la salubritate, în fața
magazinelor apar maldăre de hir-
ții și ambalaje nou-nouțe. Tova-
răși vînzători, ambalajele se mai
folosesc și la împachetat!

FILME POLITICE FĂCUTE
DE FEMEI. Paralel cu arhicu-
noscutul festival de la Cannes,
la Paris se desfășoară un fel de
subfestival sau minifestival al fil-
mului politic făcut de femei. Țara
noastră participă cu filmul «În-
toarcerea lui Magellan» al regi-
zoarei Cristiana Nicolae.

PODOSU FACE BINE MER-
SI, EXCEPTÎND FAPTUL
CĂ NU ARE CASĂ. Cunos-
cutul prieten al revistei «Fla-

căra», cetățeanul Podosu din co-
mună Siriu, județul Buzău, ne-a
telefonat zilele trecute și ne-a
anunțat, pe banii săi, că totul
este în regulă, mai puțin faptul
că nici acum nu are casă. Împre-
ună cu soția sa și împreună cu
ai săi patru copii el continuă să
spere într-o dreptate care există
în această țară, dar, pe plan jude-
țean, este puțin nesocotită. În
rest, totul bine.

CENTRUL DE ȘTIINȚE SO-
CIALE TIMIȘOARA ÎN AC-
TUALITATE. Tineri de la Cen-
trul de științe sociale din Timi-
șoara, sub îndrumarea directă a
tovarășului Ion Iliescu, secretar
cu probleme de propagandă al
Comitetului județean Timiș al
P.C.R., sondează starea forței de
muncă din agricultura județului.
Ei au pornit la drum nu pentru
a afla ceea ce se cunoaște, ci
pentru a cunoaște ceea ce deo-
camdată nu se știe.

DE FIECARE DATĂ CAR-
TEA TREBUIE SĂ SE ÎMBI-
NE TOT CU EA. Zilele tre-
cute am auzit din nou melodia
«Cincinalul în patru ani jumă-
tate», semnată de H. Mălineanu,
versurile fiind proprietatea lui
H. Negrin. Am și reținut o frază:
Cartea se îmbină cu strungul și
combine.

Credem că vom face cincinalul
plini de cinste și de eroism, dar
mai credem că-l putem face și
fără agramatism cel puțin supă-
rătoare.

TRAGEDIA «OVIDIUS» de
Grigore Sălceanu (Constanța) a
fost tradusă în limba italiană de
profesorul universitar Mariano
Baffi din Roma. Piesa va fi publica-
tă și reprezentată la Sulmona cu
prilejul congresului mondial «O-
VIDIANUM» care va avea loc
anul viitor.

PRIMELE UNITĂȚI AGRICOLE ETALON, dotate cu
mașini și utilaje de mare randam-
ent și organizate pe baza ulti-
melor rezultate ale cercetării
științifice, au fost înființate la
Amzecea, Belciugatele, Măgurele,
Valea Călugărească, Mihai Vitea-
zul, Peștera, Bercsău.

ÎN SISTEMUL BRATES mai
sînt multe de făcut.

FERIȚI-VĂ DE PAZNIC! Ion
Purcăreacă era paznic comunal
în comuna Viziru-Brăila, dar pa-
sămite nimeni de prin comună
nu voia să fure din avutul ob-
ștesc. Neliniștit probabil că va fi
întrebat unde sînt hoții, pentru
a-și justifica postul, Purcăreacă
s-a apucat singur de mici furți-
șaguri nocturne. Acum nu mai
este paznic comunal.

AUTOSERVIRE DIN FABRI-

CĂ. Nicolae Costache, instala-
tor, avea de instalat ceva la Între-
prezinderea de tricotaje-Brașov.
Pînă să termine însă cu instala-
țiile s-a gîndit la ceva cadouri
vestimentare pentru soție, soa-
cră și cele trei surori ale sale,
ba s-a gîndit să se cinstească și
pe sine. Așa că s-a servit singur,
direct din fabrică, și s-a servit
cu generozitate: 8 rochii, 21
pulovere și cîteva cămăși.

Sabina Bălașa la rubrica «Români
celebri» (pagina 13)

CÎMPIILE PRIMORDIALE.
Prozatorul Alexandru Deal este
cunoscut în orașul natal și sub
titlatura de Sandu. Asta nu-l
împiedică să lucreze la un nou
roman pe care — s-a angajat în
fața noastră — îl va preda Editurii
«Cartea Românească» cel mai
tîrziu în 10 aprilie. Din modestie,
autorul nu ne-a spus dacă ro-
manul este bun sau nu, însă avem
atîta răbdare încît să-i așteptăm
apariția și să-l citim.

SOMNUL MECANICILOR
DE LOCOMOTIVE ARE
LOC ÎN GĂRI. Că nu se poate
locomotivă fără mecanic e clar.
Că ei, mecanicii, cîștigă foarte
bine, se știe și se discută. Nu se
discută însă suficient de mult
despre somnul lor, acela dintre
două curse. Somn dirijat, ordo-
nat, ce se petrece în apropierea
gării, în cămine extrem de con-
fortabile dealtfel, dar așezate a-
dică exact acolo unde zgomotul
e mare și deci exact acolo unde
ei nu se pot odihni.

CĂRBUNEL DĂ VIAȚĂ
VIEȚII. La Anina, unde cărbu-
nele dă viață vieții, unde oame-
nii se nasc deja mineri, unde
cuvîntul sacrificiu este unul fun-
damental, tatăl și fiul nu au voie
să lucreze în aceeași galerie. De
ce? În cazul unui accident de
muncă, nici tatăl și nici fiul —
uniți prin dragoste și muncă —
nu-și pot sări în ajutor, nu au
acea inimă să intervină unul în
ajutorul celuilalt și deci ar tre-
bui să moară amîndoi privindu-
du-se.

Grație măsurii de care am amintit,
ei lucrează în locuri diferite
și se expun mai puțin morții.
Căci la Anina, cuvîntul de ordine
este viață, și viața înseamnă, în
primul rînd, să trăiești.

PENTRU TINE, PENTRU
SPORT. PRONOSPORT.
Cam de mult timp această zicală
ne cutreieră timpurile. În pri-
mul rînd, Pronosportul nu există
pentru sport, ci lucrurile stau
tocmai invers. Cu alte cuvinte,
sportul sprijină Pronosportul. Că
instituția în cauză are merite în
dezvoltarea sportului este lim-
pede, dar zicala aceasta n-o ono-
rează deloc.

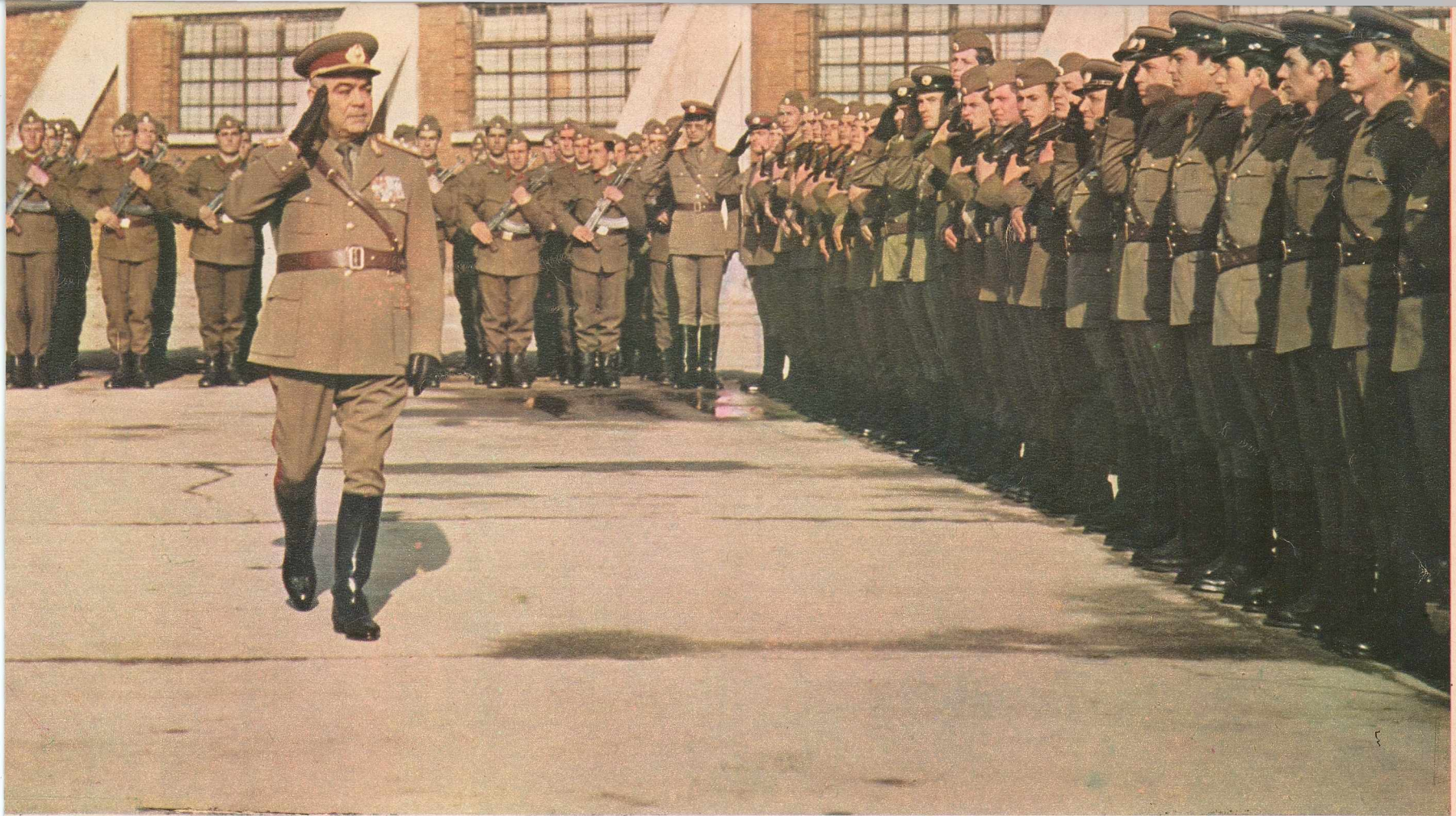
LUPTA PENTRU PREVENI-
REA INCENDIILOR CON-
TINUĂ. Împotriva incendiilor,
adică acele fenomene care se
soldează cu victime omenești și
pagube materiale, se luptă din
răspuțeri. Grupurile județene de
pompieri, formațiile voluntare
din localități muncesc eroic pen-
tru combaterea acestui păgubi-
tor lucru. Chiar și pe cutiile de
chibrituri sîntem avertizați, în
color, de primejdia ce ne paște:
«Nu mă uita aprins» este, de
pildă, eticheta unei noi cutii de
chibrituri. Rămîne deci să nu
lăsăm aprins nimic.

DIN FRIZERIE ÎN FRIZE-
RIE. S-a mai auzit de oameni
care trec din restaurant în res-
taurant, din cinematograful în cine-
matograful. Dar de cineva care
să intre dintr-o frizerie în alta
nu s-a mai auzit. Cel puțin pînă
la Petru Diaconiuc, care și-a în-
ceput tunsoarea într-o frizerie
din comuna Salcea, unde însă
s-a întrerupt curentul, întîmpla-
re frecventă în ultima vreme în
această localitate. Mașinile elec-
trice ale frizerilor de aici s-au
oprit, așa că omul nostru abia
cînd a ajuns în Suceava și-a aban-
dat în sfîrșit podoaba capilară.

SĂ NE GÎNDIM LA ORA-
ȘUL MEDIAȘ. Cunoscuta brîn-
ză fermentată «Cedar» se fabri-
că de astăzi înainte și la Mediaș.
Deci, pe lângă industriile sale
locale renumite, Mediașul își ad-
augă un nou produs, neindus-
trial, dar ajutînd industriei.

Dan Chebac continuă succesul cu
Vinare de vînt în cenaclul «Flacăra»
(pagina 16)

Act solemn: ministrul apărării naționale al Republicii Socialiste România, generalul general de armată Ion Ioniță, prezintă subunități care urmează să depună jurământul militar.

...sător pe care îl mustrau uneori
...ci un om în toată firea?
...soldat Dorobanțu Petrică, ce ai simțind jurământul militar?
...tu știi cum să vă spun, dar parcă
...am devenit un adevărat bărbat.
...20 de ani, să nu fi iubit poate nici-
...să nu fi făcut poate niciodată un le-
...vreunei fete, iar acum să îți legi
...e cea a țării, pecetluind o iubire în
...ii că nu vei fi niciodată înșelat sau
...Cum să nu te cuprindă o bucurie
...argini?
...soldat Nuțescu Ștefan, știi ce în-
...jurământul pe care l-ai făcut?
...un legământ pe care dacă îl calci te
...prețui milioane de oameni, iar nu-
...ău va fi hulit în vecii vecilor.
...rumoși erau ei, cei mai tineri ostași
...băieți care nu mai rostiseră poate
...tă pînă acum cuvîntul acesta atît
...«jur», și care în ziua aceea înaltă își
...jurământul pentru o viață, sub
...senină a cerului:
...u, soldat Dragomir Florea, jur...
...dat Ladislau Maghi, jur... Eu, soldat
...Maricel, jur... Eu, soldat Ghiv-
...heorghe, jur...

George ARION

...zența tovarășului general-colonelul
...eorghe, prim adjuncț al ministrului
...ii naționale și șef al Marelui Stat
...ostași din cel mai tînăr contingent
...jurământul de credință față de patrie,
...și partid.

policlinica de triaj, verigă birocratică, umiltoare, costisitoare și inutilă

În București, pe strada 11 Iunie, la colțul la care 12 o ia la stînga spre Parcul Libertății, se află Policlinica de triaj a Direcției sanitare a municipiului, clădire care adăpostește o policlinică ce nu triază vagoane, cum ai fi gata să crezi, ci triază oameni, adică țărani veniți din diferitele județe ale țării, mai puțin Ilfov, să-și caute de sănătate în spitalele Capitalei.

Se vine aici numai cu trimitere de la locul de baștină, și primul lucru pe care îl află bolnavul este că soneria nu se găsește chiar la intrare, ci pe strada Justiției, informație la fel de prețioasă pentru noi — și, desigur, și pentru ceilalți — ca și afișul peste care dai cu ochii de cum ai deschis ușa. Scrie acolo, ca să înțeleagă toată lumea și să nu mai existe nici un dubiu, că — voi cita — atunci cînd sună prelung soneria, cazanul de apă caldă de la subsol este supraîncălzit și trebuie stins focul de urgență și decuplat întrerupătorul. Două zile cît ne-am învîrtit noi pe culoarele policlinicii bîgînd de seamă nu numai la durerile oamenilor, ci și la necazurile lor de altă natură, soneria n-a sunat, ceea ce înseamnă, desigur, că recipientul de apă caldă de la subsol nu s-a încălzit prea tare, spre mulțumirea noastră, a tuturor.

În același răstimp am consemnat impresii, declarații și fapte care demonstrează — vom proba imediat — că în incinta Policlinicii de triaj nu toată lumea este mulțumită, deși ar însemna să fim bîntuiți de o cumplită rea credință dacă am scrie că oamenii de acolo, salariații, struniți de mina energetică a directorului, doctor Rodica Lupu, nu se străduiesc să le facă vizitatorilor viața cît mai lungă și șederea cît mai scurtă.

Din păcate, cum se mai întîmplă uneori, de la intenție și pînă la realitate mai rămîne

un pas mare de făcut. Unul singur, dacă nu doi.

IOANA PIRÎTU A DORMIT LA O NAȘĂ, LÎNGĂ PODUL ȘERBAN VODĂ

Ioana Pirîtu e din Crovu, o comună la vreo zece kilometri de Titu, în Dimbovița, și a venit la București cu o durere de inimă mai veche, care a mai adus-o pe strada 11 Iunie de vreo 4-5 ori în iarna asta. La policlinică a sosit cam la șase dimineața, însoțită de fiul său, care nu prea are chef de vorbă și care își ascunde identitatea sub o haină de piele bine lustruită. A venit cu rata, dar va trebui să doarmă peste noapte la București, căci pînă la această oră de prînz la care stăm de vorbă — e aproape două, după ceasul nostru — n-a rezolvat prea multe, doctorul de la cardiologie recomandîndu-i să fie văzută și de un coleg de la glande, iar serviciul de endocrinologie nefuncționînd decît după ora 14. Așa că pierzînd Ioana Pirîtu orice șansă de a se mai întoarce la Crovu în aceeași zi, hotărî dînsa să meargă să se culce la o nașă, lîngă podul Șerban Vodă, vizavi de nu știu ce minister, dar pînă să facă treaba asta, acceptă să stea de vorbă cu noi, spre evidentă nemulțumire a fiului, care nu se arată prea bucuros în fața șansei de a apărea la revistă.

La policlinica asta, zicea lelea Ioana, doctorii sînt cunoscători și stau bine cu omenia. Numai cu timpul e mai prost, că vîi din zori și pleci uneori seara. Asta cînd ai noroc, adică atunci cînd totul merge bine cu consultul și cînd și hîrțile corespund. Altfel, te întorci și a doua zi și adesea stai prin holuri pînă te uită Dumnezeu.

— Și de ce pierzi atîta vreme, lele Ioană?

— Păi, zice că nu sînt locuri la spital și că e musai să mă dea la Fundeni, de parcă n-ar

mai fi și alte spitale la București. Eu cred că dacă tot venim la București cu trimitere, atunci să ne-o dea de-acasă direct pentru spitalul care trebuie, nu să mai pierdem vremea aici. Ce, dacă sîntem țărani, timpul nostru nu contează?!

CU RĂBDARE, DAR FĂRĂ TUTUN

Am minți dacă am susține că la Policlinica de triaj nu e ordine. E curat, e spălat, personalul de la informații vorbește civilizată și la obiect, țărani nu sînt luați peste picior, așa cum se mai întîmplă pe ici, pe colo, cozile la bonuri nu sînt chiar kilometrice, dar — dintr-o cauză sau alta — oamenii își petrec în incinta acestei instituții mult mai multe ore decît ar fi necesar. Și le petrec sau și le iroiesc, luați-o cum vreți. La optzeci de ani, pe care nu-i arată, Grigore Nedelcu a venit tocmai de la Bărbulești, din Urziceni, la 7,30 dimineața a intrat pe ușa policlinicii cu o iritație a pielii și cu un baston în mînă. S-a învîrtit preț de o jumătate de oră pînă a aflat că la Dermatologie serviciul începe abia după-amiază, dar omul nostru nu s-a speriat prea tare. Era obișnuit, mai venise de nu știu cite ori în strada 11 Iunie și apoi, de ce să nu judecăm și așa, ce poate să-l mai sperie pe moș Grigore la cei optzeci de ani, cînd dînsul a trecut prin foarte multe în viață, chiar și prin două războaie?! Făcute la mînu-tantă.

Pe holuri lumea se mai plimbă, unii mai dorm, alții se mai descaltă, unii mai citesc. Totul pare permis, ca în sala de așteptare a unei gări. Totul, mai puțin fumatul, cu care gospodarii policlinicii sînt foarte stricți, trimițîndu-i pe eventualii pătimași cu tutunul pe băncile din curte, unde în orele de prînz se și mîncă uneori brînză cu pîine, tăiate cu briceagul.

Dacă în privința fumatului nu există rabat, în privința respectării ordinii rea în cabinete se mai fac și excepții, multe vizînd — ca din întîmplare — pe n-au avut timp să prindă repartizarea lor, dar au avut timp să se cunoască cîlărie cu unii dintre salariații policlinicii, marți 2 aprilie, la ora 8,40 ușa laboratorului de analize s-a deschis în fața cîtorva persoane și asistenta Elena Gavril bit cu multă înțelegere omenescă:

— Mai este cineva fără bon?

— Dar de ce nu ne luați pe noi, ce nuri? — a îndrăznit o voce.

— Pentru că așa vrem noi — a venit pînsul.

Pusă față în față cu acest ciudat doctor Rodica Lupu s-a închis la chip spus că este păcat că asemenea eler asemenea incidente știrbesc prestigiul raiilor săi.

Într-adevăr, tovarășe directoare, est Dar ce putem face noi mai mult?!

AICI E DE AȘTEPTAT, NU GLI

Alexandru Rimboacă din Radomir cunoștință mai veche. L-am lăsat la nică luni după-amiază și l-am găsit te marți dimineața. Ne-a spus că e însoțit băiat, dar băiatul — am înțeles mai nu era chiar un fiu, ci mai degrabă o cîță, cu siguranță un om al muncii care nevoit să se învoiască (să credem de de la serviciu pentru a da o mînă de țăranelui de lîngă Roșiori, venit la București cu sacul, ca la pomul lăudat, acuzîndu-mari și vechi după o operație de her

Povestea se înfiripa, din nou, în ju de internare și, mai ales, al eventual liber în spital. Lipsea ceva, poate o poate un act, Alexandru Rimboacă domirești nu prea știa exact despre vorba și, gîndeam, nici nu prea avea știe, de vreme ce se prăvălise, în peste un scaun, așteptînd să se rez biletul de internare și chiar cu dure ce în ce mai neomenești.

ale ce crezi, când îți dă internarea? at la noi ca și cum tocmai am fi coborât farfurie zburătoare, și-a trecut mina ră și a articulat:

«Știe?! Aici e de așteptat, nu glumă! e de spirit și, dacă vrei, o stare de oclitate în numai două vorbe.

**OAMENII SÎNT DE VINĂ,
CI SISTEMUL**

stat prea mult în cabinetul direc-tor este în același timp și cabinetul patologie. Cîteva minute numai, în-care bunele impresii despre doctorița upu s-au confirmat, întărindu-ne con-vincerea că avem de-a face cu o femeie vred-meserie și energică, aflată la cirna litiuții care depune eforturi să comu-nic publicul în condiții cit mai urbane. o mai lăudăm aici pe doctorița Lupu, criem că — în ciuda strădaniei sale — nu merg întotdeauna bine și oamenii ototdeauna mulțumiți. Tăranii aceștia, fi părinții sau frații noștri, vin la Bucu-se caute de dureri la ceea ce cred ei ei mai buni specialiști ai țării, dar sint din păcate, unui regim inutil de tergi-ode pierdere inutilă a vremii, exact timp de care ar avea nevoie pentru a pămintul țării. Într-un fel, în cel mai c fel cu puțință, explicațiile directoa-ii acceptate — «nu toate serviciile lu-oncomitent, de exemplu la O.R.L. sau ologie nu avem decît un singur medic,

deci o singură tură»; «la spitalele care țin de minister și nu de sfat nu avem locuri, țărani trebuie programați încă o dată la serviciile de internări ale spitalelor respective» — pînă la capăt, dar nu despre a critica seriozitate per-sonalului Policlinicii de triaj este vorba în aceste rînduri, ci chiar despre RAȚIUNEA ei de a exista, despre necesitatea unui inter-mediari pe calea dintre unitatea sanitară care trimite bolnavul și cea care urmează să-l recepționeze.

Este aceasta o cale încă destul de lungă și de complicată, cu un jalon suplimentar care nu o dată îngreuiază operația, răpind din res-ponsabilitatea celui care trimite și oferind scuzele de rigoare celui care primește. Tă-rani care dormitează în holuri de policlinică pierzînd ore prețioase și chiar zile, țărani care au bătut drumul Bucureștiului din cine știe ce colț de țară, de la Oradea, Suceava sau Arad, pentru a se lecuți în modernele spitale ale Capitalei și pe care nimeni nu-i bagă în seamă — iată o imagine îngrijorătoare, în totală discordanță cu omnia și atenția pe care statul nostru socialist le acordă omului, proble-melor sale, timpului său.

În ultimă instanță, faptul că în hol este curat și fumatul este interzis ajută unui bolnav în-cartirit cu zilele în imobilul de pe strada 11 lu-nie ca și o injecție făcută unui mort. Policli-nica de triaj este o verigă birocratică, costisi-toare și inutilă, la care trebuie de îndată — după opinia noastră — să se renunțe, scutin-du-se astfel statul de o cheltuială în plus și cetățeanul de o tristă complicație.

Ovidiu IOANIȚOAI

nu de pe peronul unei gări, înaintea venirii trenului, ci chiar din holul de la policlinicii. Și asta la o oră nici prea-prea, nici foarte-foarte.

avrilă este veselă și chiar autoritară, ceea ce, să recunoaștem, nu-i de ici, de colo.

Fotografiile de Elena GHERA

bună, pușor....

Sînt inginer metalurgist, am 31 de ani și lucrez la Centrala Industrială siderurgică-Bucu-rești.

Din 1963 sufăr de litiază renală bilaterală. În primăvara aceluia an, după o criză de o lună de zile, am eliminat un calcul de la rinichiul stîng; în 1964 criza s-a repetat. De data aceasta, eliminarea calculului din rinichiul stîng a durat circa cinci luni de zile.

Din 1971 — septembrie — îmi apar din nou simptomele litiacie și încep a elimina foarte mulți calculi. Dureri mari, permanente, greu-tăți deosebite în viață și muncă, din această cauză. Alerg la medic — sînt de atunci sub observația medicilor de la spitalul Panduri — și urmez diferite tratamente medicale cu Cyste-nol, Rowatinek, Urogal. În plus păstrez un regim alimentar deosebit. Toate acestea se dovedesc inutile. În rîstimpul septembrie 1971 — iulie 1973 am ajuns astfel să «prind» un număr de circa 150 calculi, de dimensiuni variînd între mărimea bobului de grîu și mărimea bobului de porumb.

În luna noiembrie 1971 mi s-a blocat rinichiul stîng din cauza unui calcul. Pentru a evita ope-rația, am fost internat la Institutul de balneo-logie-București, unde am urmat un tratament de cură cu apă minerală și medicamentos, aso-ciat cu tratamente fizice (diverse băi, împache-tări cu parafină). La ieșirea din spital eram în aceeași situație ca la internare. De eliminat, am eliminat acești calculi doar grație autobuzelor I.T.B., care au reușit să mă zdruncine corespun-zător. Situația în care mă aflam m-a adus în pragul deznădejdiei.

Întîmplător, am aflat de la un cetățean că există la INCREST niște cercetări în domeniul litiazelor renale și că, urmînd tratamentul prescris de medicii de acolo, a reușit să se simtă mai bine, afirmînd că prin radiografie s-a evidențiat eliminarea depunerilor de calculi (conglomerate cristaline).

M-am prezentat în luna iulie 1973 la INCREST

UNICATE

la noi, la oradea...

Oradea și împrejurimile sînt așezate pe mari zăcăminte de apă termală. «Băile Felix», cu-noscute din vechime, au astăzi o faimă euro-peană, mai cu seamă pentru bolnavii din țările nordice care vin aici în număr mare. Vin în cîrje, pe cărucioare și pleacă teferi, pe propriile picioare, nu prin minunea cerească preconizată în Lourdes-ul Franței, ci prin acțiunea apei, dar și a unei școli românești de balneologie cu specialiști de primă mărime. Astăzi, cînd se pornește sistematic la exploatarea optimă a tuturor bogățiilor naționale, edilii orădeni și-au dat seama de adevăratul tezaur al apei termale: ea este folosită în sere de legume și flori. Va fi folosită la încălzirea blocurilor și în industrie.

Dar în ideea unicatelor acestei rubrici vorbim despre apa termală ca despre elementul ce creează aici un microclimat. Zona este ocrotită de dealurile dispuse în formă de potcoavă, așa că apa termală poate favoriza aici un fel de micro-climat tropical îngăduind ca la «Băile 1 Mai», lîngă «Felix», să dea în floare un soi de lotus (Nymphaea lotus thermalis) cum se mai află numai pe Nil și Amazoane. Floarea plutește pe un rîu lin și străveziu cu apă fierbinte — într-o rezervație naturală, dar din păcate e năpădită de un fel de ferigă parazitată ce crește și se întinde cu repeziciune. Lotusul este, ce-i drept, declarat monument al naturii și se încearcă ocrotirea lui doar foarte puțin. Rațele și vitele din satul vecin se hrănesc nestingherite din monumentul naturii, îngîmfate că în hrana lor intră flori sublimă cum se găsesc numai pe Nil și Amazoane.

Microclimatul de la Oradea îngăduie și magno-liilor să se simtă ca la ele acasă. E tocmai sezonul înfloririi acestor copaci exotici, cîteva dintre ei, în fața Palatului baroc. Este al doilea palat baroc din Europa, în ceea ce privește lungimea. Are atîtea ferestre cîte zile sînt într-un an, 365, și adăpostește în el un muzeu bogat, printre cele mai importante din țară. A fost construit în secolul al 18-lea și a fost restaurat mai anii trecuți, restaurarea lui înghițind o imensă sumă de bani și necesitînd o seamă de specialiști de tot felul. Și iată că în incinta lui, Oradea și-a sărbă-torit un secol de activitate muzeistică. Printre exponate rare: cîteva vase grecești descoperite în Italia (de o valoare deosebită), o frumoasă colecție de pictură românească clasică și contem-porană etc. Ca pitoresc, semnalăm o imensă colecție de ouă aduse de pe toate meridianele lumii, de la ouăle minuscule pînă la cele «gigan-tice», precum și o barcă imensă, dintr-un trunchi, a cărei vîrstă nu a fost încă determinată. Barca aceasta rămîne o enigmă: oare cînd au existat pe teritoriul Bihorului ape atît de mari încît să se fi călătorit, pe ele, cu o asemenea barcă?

și am început tratamentul cu medicamentul prescris de doctor Tina Covaliu. Evident, mi s-au făcut analize — dealtfel cele mai complete ana-lize ce mi-au fost făcute vreodată. Am întîlnit aici medici care n-au mai dat din umeri și care efectiv mi-au redat încrederea în viață.

Rezultatul tratamentului?

De la începutul lui (iulie 1973) și pînă în prezent (aprilie) mi-au dispărut complet durerile de la rinichi. În perioada sus-menționată am eliminat 11 calculi (și de la stîngul și de la dreptul) existenți în rinichi în momentul înce-perii tratamentului. Eliminarea a fost mult ușurată, deoarece calculii erau mult mai mici și mai puțin duri decît cei eliminați anterior. La radiografiile efectuate n-au mai apărut opaci-tăți în rinichi.

Iată niște argumente care m-au făcut să mă cutremur la gîndul că — așa cum s-a scris în revista «Flacăra» de sîmbătă 30.3.1974 — s-ar putea să nu producem noi acest medicament.

Din cîte mi-am dat seama, la noi în țară sînt foarte mulți bolnavi de litiază renală. Personal, am discutat cu numeroși suferinzi și le-am recomandat cu căldură tratamentul prescris de doctorița Covaliu.

Ca membru de partid, ca om, ca cetățean, ca unul care am suferit atît de mult din pricina acestei maladii, sînt convins că adevărul va ieși la iveală și se va împiedica din fașă o gravă greșeală în curs de comitere.

Este oare necesară reeditarea unui nou caz Boici? Personal, invit pe toți cei care au benefi-ciariat de tratamentul inimoșilor cercetători de la INCREST să se adreseze ca și mine revistei «Flacăra». În fața unor argumente îndubitabile vor dispărea o dată pentru totdeauna necredința, ignoranța sau reaua-voință a celor care împiedică progresul cercetărilor farmaceutice.

**Inginer Mihail LEONESCU
Centrala Industrială siderurgică-
București**

Secția etnografică a muzeului, în exponatele multicolore de costume naționale, ștergare, cusături, sculpturi în lemn, chojace etc., pune la dispoziția nenumăraților turiști, români și străini, arta oamenilor din Bihor, țipar de lumină al sufletelor lor iubitoare de frumos.

Dar poate celebra curiozitate a Oradiei este așa-zisa Biserică cu lună. De fapt, catedrala din plin centrul orașului, durată în secolul al 18-lea de către oamenii cu dare de mină români, aromâni, sîrbi și greci, adică cei de credință ortodoxă. Oradea era mare centru comercial în care se stabiliseră, în colonii, oameni de afaceri de tot felul. Pe lîngă cei numiți mai sus, mai sosiseră aici coloniști germani, italieni și francezi. De ce se numește catedrala Biserica cu lună? Pentru că în 1793 meșterul ceasornicar Georg Rueppert dimpreună cu fratele său au instalat pe turn orologiul și luna. Luna este un glob, vopsit jumătate auriu, jumătate negru și care prin rotație arată cu exactitate poziția lunii pe cer. De pildă, cînd luna e plină, pe turn se arată, completă, emisfera aurită a globului, iar cînd e lună nouă (Crai nou) se vede numai o felie subțire, o semilună din partea aurie, restul fiind partea neagră a globului.

În jurul acestui aparat s-au făcut fel și fel de presupuneri: că ar fi fost construit de meșteri stranii, aidoma astrologilor și alchimistilor, și că el funcționează pe baza magnetilor din Lună, ca fluxul și refluxul mării. Tocmai de aceea nimeni n-ar mai fi îndrăznit să umble la aparat ca nu cumva să-l strice pe vecie. Sau că aparatul ar fi fost construit de un meșter nebul dar genial (cîți nebuni nu sînt geniali...) care ar fi căutat să rezolve, prin el, un perpetuum mobile. Sînt și interpretări mistice, firește. Adevărul e că frații Rueppert au construit aparatul cu logica practică a două capete nemțești, legînd mecanismul globului lunar cu cel al ceasului. În funcție de rotația minutarelor de pe cadranul ceasului se rotește și globul lunar, dar în așa fel încît el să execute o mișcare de rotație în 28 de zile, deci atît cît durează o fază lunară. Nimic straniu, nimic mistic în toată această jucărie genială care este însă unică în lume. Desigur, ea nu are nimic de-a face cu microclima-tul zonei, nici cu magnoliile exotice, dar privește de-acolo de sus, cu un ochi pe jumătate negru, pe jumătate auriu, cum trece timpul peste centrul luxos al cetății, peste superbele clădiri ale bibliotecii, ale primăriei, ale palatului baroc din spatele primăriei, acesta din păcate la un pas de ruină, susținut cu propiet de lemn, cu toate că e o capodoperă a stilului atît de rar întîlnit pe pămîntul românesc.

AI. ANDRIȚOIU

am pe urmele unei scrisori din care t (adică va fi, n.n.) aruncată în stradă la 90 de ani, în timp ce fratele meu se lux și bunăstare și urmărește să-și averta și cu această cocioabă (este spre o casă bătrânească, din lemn, în a locuit și mai locuiește de aproape a îngrijit-o, a reparat-o, a plătit taxe și iar fratele ei, Dragomir Nicolae, de profesor pensionar, deține la Cluj, colae Iorga, la nr. 25, o adevărată vilă, palat, în comparație cu respectiva ... vă cer un sfat omenesc și un sprijin ată, atât timp cât mai trăiește, în casa în de atîția zeci de ani și să nu fiu aruncată ca un ciine».

ns la Sibiu și am studiat dosarele con- ora bătrîna va fi aruncată în stradă și, tă, i se mai permite să locuiască în nn pină ce fratele (ce fel de frate poate enea om?) îi va plăti suma de 10 952 lei, retenție.

n dus în satul Vale, la nr. 397, lingă de locuiește bătrîna Dragomir Maria. rind constat că nu ea a scris revistei nu numai că nu are prea multă școală, una că ea ar dori să cheme pe cineva, în ziar sau revistă, să scrie despre fra- vadă lumea ce fel de om îi el, și dacă cunoscut eu pe cineva care să-i compună) dar asta nu schimbă cu nimic as- oblemei, ci dovedește că un om, cine a vibrat și s-a cutremurat de neajuto- rinei. În aceste condiții, cu o bătrînă nu prea știa cine sînt și ce vreau, nu cele amănunte care mă interesează pe

aduc aminte că unul dintre martorii a fost învățătorul pensionar Giurea ată-mă, așadar, în casa învățătorului e cald, și liniște, și bine, și omenie. rte bine că ați venit să faceți dreptate. covarășe Giurea, noi nu facem dreptate, ația alora să facă dreptate. Judecăm vrem să prezentăm faptele dintr-un vedere al unei opinii, al unei atitudini. dosarele și era acolo pomenit un om: e. Cine este Laiu Vasile?

un moldovean care are vreo 52 de ani. la bătrînă, în casa de lemn, cum îi oi.

și cum a venit Laiu în satul Vale? înt în acest sat din 1939, așa că știu otul despre acest Laiu. El a venit aici războiului. Era soldat în divizia «Tudor scu». A fost rănit și doctorii i-au lat aerul de munte. A găsit-o singură bătrînă și a rămas la ea.

avea pe atunci 23 de ani. Era tînăr. vea aproape 60 de ani. Era bătrînă. i să spuneți că... nu eu spun asta, ci fratele bătrînei. umește pe Laiu drept un concubin. e posibil oare ca un om simplu, de i, singur pe lume, să poată stabili, o înțelegere de conviețuire fră- o femeie de 60 de ani?

a, a fost posibil, mai ales că și ea, deși e și o soră, era o femeie tare singură imțit din partea nimănui, niciodată, o ifletească, așa, ca de frate. Pină a veni, bătrîna avea niște momente de mare le și durere și tristețe. Viața nu-i roape nimic, mai ales că se născuse și i în momentele acelea de mari dureri această femeie înțeleg să cînte. Cînta nta extraordinar de frumos, că noi împietriți, nu alta. Apoi a venit acest a fost și îi este ca un frate. Ca un frate

el de om este Laiu?

om bun, un om harnic, un om cinstit. traordinar bun-simt. Cînd bătrîna a procesul, am banuit că Laiu va pleca. ebat unde se va duce. «Vai, domn' se poate?! Cum să mă duc? Dacă , bătrîna rămîne singură iar. Ea nu mă pe mine». Așa mi-a spus Laiu. Vă rog redeți, pentru mine, învățătorul și ulul, asta a fost așa, cum să vă spun, o decată de om cu bun-simt. Și vreau n că toată vecinătatea, adică tot satul, pe Laiu, un adevărat om, din toate de vedere.

inoașteți pe fratele, adică pe Nicolae ? Ce fel de om este?

și simplu mi-e lehamite să vorbesc est om. Mai ales că este și profesor de geografie. Adică a fost, că și el este acum . Pentru noi, dascălii, atitudinea lui, i neomenia lui sînt o mare rușine, o . Are trei băieți, doi sînt ingineri și ctor. Mă mir că acești copii care veneau e aici, la bătrînă, pe care au poreclit-o «u-ou», că bătrîna le dădea tot timpul u proaspăt, au uitat de această bătrînă ut pe tatăl lor să se preteze la tot circuit da care a indignat tot satul, pentru că

procesul s-a ținut aici, deoarece bătrîna nu poate să meargă la judecătoria, la Sibiu.

— Și cum a pierdut bătrîna procesul?
— După cite știu eu, bătrîna trebuia să se bucure de dreptul acela de uzucapiune, deoarece tot satul știe că bătrîna era proprietară, că Nicolae, fratele ei, nu s-a mai interesat deloc de această casă, aproape 40-45 de ani. Dar bătrîna nu avea act pe casă, că Nicolae a reușit să facă un act de vânzare-cumpărare de la mama lor chiar în ziua în care această femeie își dădea duhul. Asta se întîmplă prin 1924. A doua zi de la moartea bătrînei, a mamei lor, Nicolae s-a dus repede la Sibiu și s-a întabulat la cartea funduară. Bătrîna era singura care știa că nu e casa ei, în rest, tot satul știa că ea este proprietara. După ce trecuseră mai bine de 30 de ani, cit ar fi intrat în dreptul uzucapiunii, bătrîna a dorit să cumpere casa de la fratele ei. A ales această cale și nu un proces. S-a dus la Cluj și i-a oferit bani. Avocatul spunea că dacă bătrîna n-ar fi recunoscut acest lucru, cîștiga procesul în mod sigur. Bătrîna ar fi putut să nu recunoască.

— Cum adică, să mintă?
— Da, am întrebat-o că de ce nu a mințit. Am asistat la proces și cînd au întrebat-o judecătorii dacă a oferit sau nu bani, bătrîna, poate cu intuiția ei, că nu are prea multă carte, a simțit că aici este cheia procesului ei. S-a uitat la noi, a început să transpire, să tremure, ochii i se umflaseră ca două cepe. Poate că ar fi vrut să mintă. Dar nu, n-a mințit. A înghițit greu, de parcă și-ar fi înghițit tot sufletul, și a recunoscut. Știți ce mi-a spus? «Dacă mințeam ce-ar fi spus tovarășii de la consiliu?»

Și, după cite am înțeles eu, în sentința dosaru- lui 5896/1969, pentru că bătrîna nu avea conștiința de sine asupra proprietății casei de lemn, acel animus sibi habendi, factor subiectiv esențial (cum să ai o bătrînă o asemenea conștiință de sine?!), Nicolae Dragomir, fratele, cîștigă procesul. Iar în alt dosar, 5807/1972 o cheamă în judecată pe bătrînă și obține sentința de a o evacua. Bătrîna face recurs, pierde, iar în dosarul 7021/1973 are cîștig de cauză, adică fratele ei îi va plăti suma de 10 952 lei, drept de retenție, după care poate să-și arunce sora de 90 de ani chiar în mijlocul străzii, să ne întîlnim noi cu ea și poate să o ajutăm.

Victor NIȚĂ

rudă cu toată uzina

Oaspetele nu prea este oaspete dacă știe atît de bine cărările între războaie și ringuri, între strunguri și freze. Și totuși îl însoțește direc- torul, însuși directorul Fabricii de stofe «Argeșana» Pitești. «De unde vine tovarășu?» îl întreabă pe interlocutorul său un bătrîn maistru, reporterul aflat și el pe acolo cu alte treburi. «De dincolo» răspunde bătrînul meșter, făcînd un gest vag între cer și pămînt. Și vîzînd nede- merirea reporterului adaugă «De pe lumea ailaltă».

Iată-i la un muncitor. Directorul parcă ar face niște prezentări. Omul care-l însoțea îl prinde de umeri pe cel în salopetă, rotundul umerilor în căușul palmelor. «Mă frate, mă!» O întîlnire ca de doi oameni care se cunosc mai demult, dar între timp au aflat că, iată, sînt frați, și directorul, însuși directorul, face ofi- cial de a-i prezenta. Și bătrînul meșter, reporteru- lui: «Omu a înviat din morți».

Nicolae Andreescu, bărbat de 26 de ani, tată cu doi copii — după cum aflăm de la medicul de întreprindere dr. Vasile Maței — fusese internat de urgență cu arsuri de gradul I și gradul II pe 85 la sută din suprafața pielii. Aproape două luni de zile mica lui barcă a navigat pe hotarul dintre ființă și neființă. «Pentru recupe- rarea limfei pierdute prin plăgi și pentru reface- rea țesuturilor, Nicolae Andreescu avea nevoie în fiecare zi de cite două kilograme de sînge și de plasmă, ne spune doctorul Maței. În fiecare zi cite 15-20 de oameni de la Fabrica de stofe «Argeșana» veneau la spital să doneze sînge. Cite 15-20 de oameni pină într-o bună zi cînd doctorul Tufeanu, de la Serviciul de reani- mare, le-a spus: «Deocamdată nu mai e nevoie, vă mulțumesc». Numărul lor era atunci de 235. Și alte sute își așteptau rîndul.

Directorul, însuși directorul, îl însoțea pe Nicolae Andreescu la locurile de muncă ale celor care îi donaseră sînge: «Mă frate, mă!», «Dacă tu ești bine, înseamnă că e bine, altceva nu mai contează». Și bătrînul meșter, ca pentru sine: «Se făcu rudă cu toată uzina».

Reporterul a ținut să fie de față a doua zi cînd Nicolae Andreescu se va înapoia în haine de lucru, la locul său de muncă. În cîteva minute cîteva mii de oameni au intrat pe porțile larg deschise. Reporterul mărturisește că nu l-a recunoscut pe Nicolae Andreescu, după cum nu l-a recunoscut nici pe cei 235 frați de sînge ai săi.

Marin IONIȚĂ

mihu dragomir

Dacă lui Nicolae Labiș i se curma urcușul cînd talentul său era în plină înflorire, cînd «crisi- lida devenea fluture», cum s-a exprimat cineva, Mihu Dragomir intrase deja în anotimpul matur al roadelor, se afla în plină ascensiune pe orbita liricii românești contemporane la ora dispariției dintre noi. Cu toate că moartea îl surprindea, acum zece ani, la o vîrstă prematură, mai ales pentru o putere creatoare ca aceea demonstrată cu prisosință de neobositul scriitor și om de cultură, în urma lui lăsa deja o operă pluriva- lentă din păcate mai mult invocată ca o pildă de disciplină a muncii decît studiată și relevată științific. Bilanțul înfiripat în pripa încheierii definitive a socotelilor poetului cu viața sur- prindea chiar pe cei mai buni cunoscători ai travaliului cotidian pe care îl săvîrșea cu o for- midabilă dăruire acest strălucit intelectual rom- măn. În afara celor cîteva plachete de versuri tipărite în anii dinainte de război, pe cînd era încă elev sau student (debutează cu placheta «Gînduri prăfuite» tipărită la Brăila în 1936 sub semnătura Mișu Const. Dragomirescu), bibliografia sa poetică însuma la ora decedului nu mai puțin de 13 volume cărora li s-au adăugat postum încă trei. Dincolo de tributul pe care îl plătește, ca mai toți scriitorii perioadei de început a noii literaturi, viziunii simplificatoare a menirii cuvîntului scris și festivismului, ceea ce se impune ca linie diriguitoare a acestei opere destul de vaste este militantismul pen- trant al poetului, patriotismul său de incan- descența romantică și calitatea rară a scrisului său de a fi o veritabilă cronică lirică a revoluției noastre înțeleasă în adevărata ei sorginte, ca «zi ce venea de demult și de departe».

Scriitor cu disponibilități creatoare multiple, în deplină concordanță cu spiritualitatea sa complexă, cu spiritul său faustic de investigație , Mihu Dragomir editase de asemenea două cărți în proză, o primă parte a romanului con- sacrat «întoarcerii armelor» intitulat «La în- ceput a fost sfîrșitul» și o vizionară culegere de «Povestiri deocamdată fantastice», ambele pro- bînd siguranța verbului exersat cu predilecție în poezie.

Personalitatea literară solicitată deopotrivă de cultura română dar și de orizonturile altor culturi, preocupată să dea afinităților lirice și echivalențele de verb, cum a făcut-o strălucit cu maestrul său Edgar Allan Poe (căruia îi dedicase în tinerețe o poemă manifestă), Mihu Dragomir și-a cheltuit cu dăruire energiile pentru realizarea versiunii românești a unor scrieri importante aparținînd, pe lingă Edgar Allan Poe, lui V. Maiakovski, H.G. Wells, Steinbeck, Simonov ș.a.

Publicist cu un nedomolit patos al cotidianu- lui, plin de nerv și discernămint, a risipit în paginile presei noastre zeci și sute de articole, de la cele de atitudine politică față de eveni- mentele la zi pină la reportaje și însemnările care marcau frecvențele sale incursiuni în spațiul constructiv și spiritual al patriei, nu odată la întîlnirile cu publicul cititor cu care îi plăcea totdeauna să discute pătruns de un profund respect pentru opiniile acestuia.

Începîndu-și ucenicia de activist și de ziarist comunist în aceeași Brăilă a copilăriei și adoles- cenței, unde înjghebase cîndva efemere reviste juvenile, din 1949 va veni la București, pentru a lucra în redacția «Vieții românești», avînd

(Urmare din pagina 2)

Moise Petrescu: «E o legătură între viața organizației de bază și rezultatele muncii din producție».

Sînt instructor de partid doar din noiembrie anul trecut, însă am lucrat vreo 13 ani la U.T.C. Pentru mine se ridică niște probleme: să cunosc foarte bine munca, să intru în atribuții și, mai ales, să dobîndesc cunoștințe economice, pentru că am de-a face cu cadre cu pregătire de specia- litate. Munca noastră e frumoasă, grea, trebuie făcută cu pasiune, pentru rezolvarea problemelor, cu principialitate și cu foarte multă exigență și autoexigență. Cei cu care lucrăm noi dacă ne prind vreo fisură, dacă simt că nu ești în temă, încep să te întoarcă. Sînt fiu de țaran și totuși problemele de agricultură sînt pentru mine noi. E adevărat că nici n-am reușit să stau mai mult de două zile într-o cooperativă agricolă de pro- ducție pentru că am multe organizații de bază de care răspund. E scurtă perioada de cînd sînt instructor de partid, însă am bucuria să văd că în unele sectoare se simte o îmbunătățire a activității de producție. Pentru că există o legătură între viața organizației de bază și rezultatele muncii din producție. Iată, la coope- rativa agricolă de producție Buituri, în noiem-

drept colegi la secția de poezie pe Eugen Jebe- leanu, Cicerone Theodorescu, Veronica Po- rumbacu și talentatul și regretatul poet auto- didact, tovarăș de cenaclu în anii studenției, Cristian Sîrbu. Cultura și inteligența sa în elaborarea unei publicații, pasiunea cu care știa să se dăruie scrisului colegilor, receptivitatea față de comandamentele sociale ale timpului, spiritul său ales, hărnicia rar întîlnită îl reco- mandă ca unul dintre cei mai competenți con- ducători de reviste literare, ceea ce atrage după sine promovarea sa în conducerea revistei «Viața românească» și mai apoi încredințarea funcției de redactor șef al revistei «Tînarul scriitor» (anii 1955-1956). Îndeplinește de ase- menea o vreme funcția de director al cinemato- grafiei, perioadă care coincide cu un reviri- ment în această artă (filmul «Moara cu noroc» e un fruct al acelei perioade), pentru ca în 1958 să fie principalul fondator al revistei «Luceafărul», revistă care prin programul său, așa cum îl concepușe Mihu Dragomir și echipa redacțională care l-a secondat, avea să aibă o înfrîurire covîrșitoare în afirmarea unei întregi pleiade de tineri scriitori, poeți îndeosebi.

Părinte literar recunoscut și stimat al multor talente, maestrul deopotrivă plin de afecțiune dar și exigent al multor debutanți pe care ținea să-i întîmpine, cum proclama în prima poștă a redacției din celebra pagină «Dintre sute de catarge» a «Luceafărului» același an, «cu pîinea și sarea celei mai curate prietenii», Mihu Dra- gomir se numără printre cei mai devotați animatori de viață literară din cîți a cunoscut istoria noastră literară contemporană. Nu numai cei care vedeau pentru prima dată lumina tiparu- lui sub înalta sa egidă spirituală, ci toți scriitorii tineri care au avut fericea de a lucra cu el sau de a se afla în preajma sa îi datorează în bună măsură formația lor scriitoricească acestui spirit de o efervescentă contaminantă.

Asemenea virtuți l-au impus cu dreptate pe Mihu Dragomir în conștiința literară a zilelor noastre, scrierile sale nefiînd niște simple pro- misiuni, posibile deveniri, ci datele reale ale unei opere întinse, care ni s-a relevat și se relevă în ipostaze noi cu fiecare apariție a numeroaselor inedite. Imaginea, în mărime naturală a personalității atît de complexe, o vom avea însă numai atunci cînd, așa cum aspiră Maria Banuș în cuvintele ce i le închina la moarte, toate scrierile sale vor fi selectate și adunate de cineva care să umble cu ele cu tot atîta sensi- bilitate, gust și grijă cum umbla poetul cu operele înaintașilor sau ale debutanților, aplecîndu-se cu luciditate și evlavie deasupra manuscriselor.

Neîndoindnic, o asemenea întreprindere dusă la capăt cu pasiune și discernămint, fără tăfăgă- narea condamabilă de pină acum, cu grija de a nu supralicita sentimental compunerii fără ecou, dar nici de a lăsa pradă uitării scrieri remarcabile, va avea darul de a conferi semnifi- cație valorică reală verbului vizionar cu care debutează poezia sa — profesiune de credință — OM:

«Pierdînd în somnul nopții, visez o nouă zi»

Este o zi care merită să fie înscrisă cu cînte în calendarul literelor române contemporane.

Nicolae STOIAN

«Statul socialist stimulează pe cale economică, socială și juridică întemeierea și întărirea familiei, acordă sprijin familiilor cu mulți copii, îmbunătățește ocrotirea mamei și a copilului, creînd condiții tot mai bune pentru creșterea, îngrijirea și educarea tinerei generații.»

(NICOLAE CEAUȘESCU. Din Cuvîntarea la Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 octombrie 1966)

Într-o căsnicie, la un moment dat...

O familie de țărani săraci de prin părțile Brăilei, din comuna Scorțaru Nou, familia Mocanu, oameni simpli, români muncitori peste pămînt, drepti și cinștiți, dar fără prea multă știință de carte, familia Mocanu a trimis în lume nouă copii.

Cinci băieți și patru fete: Ștefan, Constantin, Radu, Stela, Maria, Dumitra, Gheorghe, Ioana și Victor, toți fiind în viață și toți trăgîndu-se din aceeași părinți, avînd meserii diferite și locuind în locuri diferite, toți căsătoriți, adunînd la rîndul lor paisprezece copii. O singură fată și treisprezece băieți.

Din întîmplare, l-am ales pe cel mai tînăr din vechea generație Mocanu, pe Victor, care este de meserie inginer, care locuiește la București, pe bulevardul Ion Șulea, la etajul IX al unui bloc cu multă verdeață și cu multe intrări, care are 34 de ani și doi copii, băieți, pe Marius de șase ani și pe Cătălin de patru. Îi spun că am venit să discutăm despre familia sa, despre cea de la Scorțaru și despre cea de la București, și dînsul zice bine. Să discutăm, dar nu numai despre asta, ci și despre familia mea de la Galați și de la Brăila, pe unde mai locuiesc frații și surorile mele. Și discutăm:

— Tata, țăran cu pămînt puțin și guri multe la masă, n-a știut nici ce școală facem. El însuși avea doar cîteva clase. Ne-a spus însă să fim oameni muncitori și serioși în viață și ne-a mai spus să fim români cinștiți, să ne iubim nevestele și copiii. Parcă-l aud: «Măi, băiete, eu și mamă-ta am dus-o greu, dar am avut mare respect pentru familie, pentru copii, că așa am învățat de la părinții noștri. Am fost uniți și la rău și la bine. Cu voi o să fie mai ușor. Voi n-o să aveți atîtea praguri, că s-a schimbat viața, s-a făcut mai ușoară. Dar familia să vi-o iubiți ca pe ochii din

«Partidul nostru poartă răspunderea pentru viitorul poporului și de aceea acordă o mare atenție cultivării unei atitudini pline de grijă și răspundere socială față de familie, față de tinerele generații. Familia are un rol de mare însemnătate în dezvoltarea societății, a națiunii noastre socialiste și de aceea este necesar să se manifeste cea mai înaltă răspundere față de întemeierea și consolidarea ei.»

(NICOLAE CEAUȘESCU. Cuvîntarea la Conferința organizației P.C.R. a orașului București, 15 decembrie 1966)

cap». Noi, frații, am rămas uniți, așa cum a vrut bietul tata, chiar dacă din cauza diferenței de vîrstă nu prea ne-am adunat pe acasă laolaltă. Eu am făcut liceul la Timișoara, ajutat de frati-miu Radu, care era inginer acolo. El m-a ținut la școală, el m-a scos la viață, de am făcut pînă la vîrsta asta ce-am făcut. Grație lui am ajuns inginer. Grație iubirii de frate care nu este, la urma urmei, altceva decît tot o formă a iubirii de familie.

Îl întreb dacă toți ceilalți opt frați sînt căsătoriți. Toți, îmi spune. Cîți dintre ei au avut necazuri familiale?, îl iscodesc. Necazuri poate au avut, zice, dar mai mult nu. Cu știința care am moștenit-o de la părinți, ne-am ferit de mari neînțelegeri în căsnicie, întemeindu-ne familiii după multă gîndire și păzindu-le cu dragoste și luciditate.

— Nici unul dintre frați sau surori n-a divorțat?

— Nu. În neamul nostru așa ceva nu este cu puțință. Unul dintre frați a avut într-adevăr o cumpănă, dar a trecut.

«Judecătoria sectorului III, municipiul București. Sedința din Camera de Consiliu din 18 februarie 1974. Instanța compusă din președinte — Ioan Marica, grefier — Rosenberg Gabriel.

Pe rol fiind judecarea acțiunii de divorț introdusă de reclamanta Bălan Georgeta împotriva pîrîntului Bălan Petre.

La apelul nominal făcut în Camera de Consiliu s-au prezentat reclamanta Bălan Georgeta, perso-

nal, și pîrîntul Bălan Petre, personal. Procedura completă.

Reclamanta declară că s-a împăcat cu pîrîntul și cere a se constata acțiunea stinsă.

Pîrîntul solicită a se lua act de declarația reclamantei și solicită stingerea acțiunii de divorț. Văzînd că potrivit art. 618, al. 2 c.p. civ. sînt îndeplinite condițiile pentru stingerea acțiunii prin împăcarea părților, urmează a se lua act de declarația lor și pentru acest motiv, în numele legii, hotărîște:

Bălan Georgeta s-a împăcat cu Bălan Petre și se constată stinsă acțiunea prin împăcarea părților. Cu recurs. Pronunțată în Camera de Consiliu azi, 18 februarie 1974.»

Bălan Georgeta — lăcătuș mecanic la «Accumulatorul», Bălan Petre — operator chimist. În discuție, mai mulți copii. O familie pe care chibzuința — venită chiar și în ceasul al doisprezecelea — o păstrează.

Reiau dialogul cu Victor Mocanu. Este căsătorit de zece ani, cu Maria, profesoară de științe naturale la Școala generală nr. 90; profesoară și mamă în același timp, femeie ocupată de două ori, la școală și acasă.

— Sînteți însurat de zece ani. De cît timp vă cunoașteți soția?

— De cincisprezece. Ne-am cunoscut bine înainte de a merge la starea civilă și din această cunoaștere se trage, cred, armonia de astăzi. Într-o căsătorie trebuie să-ți cunoști în amănunt partenerul, căci schimbul de inele se cere să fie un act bine gîndit. Noi ne-am cunoscut de foarte tineri și cînd ne-am luat, eram convinși că într-o căsnicie, la un moment dat, calitățile sînt mai puțin importante decît slăbiciunile. Ratarea unei căsnicii, tratarea acesteia ca pe

o aventură, conduc de obicei la diminuarea șanselor de reușită profesională, în ultimă instanță, la neîmplinirea individului, care în condițiile societății noastre are toate posibilitățile de reușită.

— N-aveți niciodată momente de impas în casă?

— E prea mult spus. Ne străduim amîndoi, mîncînd mult și fiind destul de obosiți, să evităm nervii inutili, stările de conflict. La necazuri ne înțelegem din ochi.

— De cîte ori pe zi intrați în bucătărie? Pe zi, pe săptămînă sau pe an?!

— În general, nu mă omor cu treburile casnice, deși unele dintre ele sînt atribuția mea exclusivă. Cînd e nevoie însă de mine la bucătărie, nu refuz.

— Se zice că femeile au gură rea. Ce credeți despre asta?

— Nu cred în așa ceva. Gura nevastă depinde de purtarea bărbatului.

La aceeași judecatorie, dosarul nr. 3305 pe 1973. Reclamanta Elena Prună solicită divorțul împotriva pîrîntului Dumitru Prună. Reclamanta are 25 de ani, pîrîntul 33, ambii sînt din comuna Tîrșeni — Lehliu, iar acțiunea de divorț are ca motiv principal faptul că soțului îi cam place anturajul, neglijîndu-și obligațiile familiale.

Între multe pagini, o propoziție se repetă de mai multe ori. «S-au dat sfaturi de împăcare a soților» — se repetă. În cele din urmă, chibzuința

a invins neînțelegerile momentane și familia de pe strada Eretelui nr. 49 s-a reintregit, hotărîrea judecătorească sintetizînd: «Acțiunea stinsă prin împăcarea părților.»

Completarea noastră: reclamanta — vînzătoare la Trustul local de cofetării și răcoritoare nr. 2, pîrîntul — timplar mecanic.

Vicepreședinta judecătoriei, Maria Roman, prin amabilitatea căreia am avut la dispoziție dosarele citate, încerca dezlegarea acestui nesăbuit joc de-a căsătoria și divorțul:

— În multe cazuri se reflectează mai adînc asupra motivelor divorțului decît asupra celor ale căsătoriei. Întemeierea unei familii este un act de mare seriozitate și răspundere care trebuie bazat pe o cunoaștere profundă, îndelungată, lucidă.

Într-un fel, repetarea cuvintelor inginerului Mocanu. Repetarea sau întărirea lor, cu atît mai grăitoare cu cît ea vine de la un om al legii, obișnuit cu destule divorțuri triste.

«Lucram pe atunci ca șef de secție... Aveam în subordine, între alții, pe unul Ilie Neagu, muncitor foarte bun. Reglor. Într-o bună zi, pe neașteptate, a venit la mine soția sa, Maria, plîngîndu-se că nu știe ce să mai facă, lamentîndu-se că Ilie e risipitor, că nu aduce banii acasă, că au doi copii și că el zăbovește cu prietenii... M-am gîndit cîteva zile cum să-i vorbesc omului, altfel un lucrător serios și capabil. L-am luat pe departe, i-am vorbit de una și de alta, apoi i-am spus că am aflat că soția sa vrea să divorțeze. A făcut ochii mari, atunci i-am destăinuit tot ce știam, i-am vorbit ca de la om la om și m-a înțeles. Peste cîteva luni, nevasta lui Ilie Neagu s-a întors să-mi mulțumească, confirmîndu-mi că se împacă bine, că greul a trecut.»

— Ce i-ați spus, cum l-ați convins?

pămînturile de care s-a legat numele nost

Orice societate cu adevărat modernă, atunci cînd își hotărîște direcțiile de dezvoltare știe că trebuie să-și cîntărească atent posibilitățile, să-și asigure condiții cît mai prielnice pentru ca gîndurile și proiectele sale cele mai îndrăznețe să fie acoperite de aurul curat al faptelor. În lumina acestui ADEVĂR de necontestat fiecare dintre legile noastre, astăzi, se pătrunde de idealurile supreme ale poporului României socialiste, de transformare a acestui pămînt într-un spațiu al civilizației și bunăstării celor ce muncesc, unde «a fi gospodar» înseamnă, înainte de orice, a-ți iubi țara, a face totul pentru înflorirea ei deplină.

Iată de ce această lege reprezintă rodul unei adînci chibzuințe și de aceea ea se integrează organic spiritului de profundă cunoaștere și grijă față de avuțiile țării, de folosirea lor cît mai înțeleaptă. În fapt, Legea apelor pornește de la recunoașterea unui adevăr esențial: acela că apa este un element vital, o bogăție indispensabilă existenței și dezvoltării unei națiuni.

Pămînturile de care s-a legat de veacuri numele nostru și care s-au numit întotdeauna pămînturi de la Mureș, de la Olț ori de la Dunăre au în ele semnificația rodului din care au trăit părinții și străbunii noștri, din care trăim noi și vor trăi generațiile care vin, au în ele dimensiunea datoriei pe care o avem față de aceste pămînturi, față de aceste ape ce trebuie păstrate întregi și limpezi așa cum se păstrează un lucru de mare preț.

Trăim astăzi într-un veac înaintat, cînd știința și tehnica fac progrese uluitoare, ne putem mîndri cu faptul că țara noastră este integrată în acest efort continuu de progres, că industria sa se dezvoltă impetuos, dar trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru ca acest flagel al lumii moderne — poluarea, cu toate implicațiile sale — să nu strice echilibrul stabil de natură.

Pentru locuitorii Doljului, la fel ca pentru toți locuitorii patriei noastre, această preocupare devine cu atît mai mare cu cît ne putem referi deja la existența unor surse industriale de poluare. Industria carboniferă din bazinul superior al Jiului, termocentralele de la Craiova, Rogojelu și Paroșeni, Combinatul chimic Craiova au contribuit — prin lipsa unor măsuri adecvate — la transformarea apelor Jiului într-un amestec de uleiuri care nu mai amintește prin nimic de limpezimea izvoarelor sale.

De asemenea, evacuarea unor ape neepurate sau insuficient epurate duce la mari pierderi de substanțe utile; exemplu: numai Combinatul chimic Craiova pierde anual în apele evacuate circa 8 000 tone amoniac. Nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că poluarea apelor județului a dus la distrugerea în mare măsură a vieții acvatice pe lungi sectoare de rîuri și aproape la imposibilitatea folosirii acestor ape la irigații și mai ales pentru satisfacerea nevoilor populației.

Fără îndoială că existența acestor situații a determinat și pînă acum luarea unor măsuri

Nu-și mai aduce aminte exact ce a folosit. Nu i-am spus mare lucru, zice. făcut morală, nu i-am vorbit ca un șef, bărbat. l-am povestit despre familia despre a mea. Omul a înțeles și s-a în-

«Tovarășe președinte,

Subsemnatul Chirișescu Alexe, domn București, strada Victor Manu, nr. 34, scara B, etaj 3, ap. 11, am deschis a divorț cu soția Chirișescu Filoftea pentru geri în familie cu dosarul nr. 1229 din 1973. Subsemnatul cu bună înțelegere și cu soția ne-am împăcat și în consecință binevoită a dispune închiderea dosarului rul de mai sus. Cu stimă...»

Acțiunea stinsă prin împăcarea părților

Plec de la Victor Mocanu, inginer I.A.S.B.-ului. În ultima clipă îmi p despre un vecin, tot din fabrică. Pleca cu zilele și soția sa a venit să se sfătui salveze casa. Comunistul Victor Mocanu din nou tonul cel mai potrivit și Steli revenit în mijlocul familiei, conștient că Nemaigreșind în continuare.

De un singur lucru îi pare rău lui Mocanu. Că are numai doi băieți și nici o fată. Dar va avea, mă asigură, copil va fi o fată. Apoi încă una. Să fie egal, zice, nu ca mine, care am fost al

Fără pereche. Și mai are un regret Victor Mocanu plecat dintr-o casă de oameni săraci de țară Nou de lângă Brăila: că nu toate dimprejur sînt la fel de unite și de tari. Un regret care ar trebui să însemne mulți un subiect de meditație. Seric

Ovidiu IOAN

de către forurile centrale și locale pentru bilirea echilibrului apelor, prin pu funcțiune a unor instalații de purificare în sectorul industrial, în paralel cu intr în procesul de producție a unor tehnici în tratarea apelor uzate.

În același timp, pentru evitarea inu s-au realizat lucrări de mare amploare digurile de la Jiu și Dunăre, precum și amenajări însumînd 3 500 hectare de apă curată, lucrări cu destinație cu irigații, stăvilirea viiturilor, lacuri de ac lacuri pentru piscicultură. Este de sul numai prin aceste amenajări se adaugă zone irigate ale Olteniei peste 8 000 teren arabil și cîteva serii întregi de rurale sau zone agricole sînt ferite inundații.

Trebuie însă menționat faptul că întreprinse pînă în prezent n-au r stăvilească în mod corespunzător acest de degradare a calității apelor, impu intensificarea lor, cuprinderea tuturor lor precizate de actuala lege care într-un ritm unitar, profund științific, ce trebuie aplicate pentru păstrarea și resurselor de apă ale țării. Pentru pr în țara noastră a apărut o asemenea l cuprindînd toate aspectele privind gosp științifică după cele mai avansate con amenajare integrală și complexă a l hidrografice în vederea tratării în m ca a tuturor problemelor legate de ape.

Din ea se desprind cu claritate a moduri de lucru privind buna gosp cum ar fi: interdependența dintre c modalități de folosire a apelor și dintre c domenii de activitate interesate în b podărire a apelor; folosirea combinată rași amenajări hidrotehnice atît pentu rarea cu apă a dezvoltării irigațiilor cît s aprovizionarea centrelor populate. menea, prevederile privind folosirea po lui hidroenergetic sau atenuarea efectel rilor atestă valabilitatea legii care gospodărirea rațională a apelor ca pe tate complexă care trebuie să răspu toate aspectele cerințelor vieții social nomice.

Această imensă forță a apei trebuie cc și stăpînită în permanență, trebuie înt cu pricepere și grijă, pentru că apa î garanție pentru marile recolte ale agr înseamnă lumină, înseamnă energie pe dustrie, înseamnă — nu în ultimul r parte din frumusețea și măreția acestu românesc. Cred de aceea că Legea a cere înțeleasă în toată importanța ei, fiecare cetățean al acestei țări. Și ca oie care exprimă interesul tuturor, ea tr aibă acțiunea unei norme morale.

Gheorghe DI

păpușile din lenauheim

Pe locurile de baștină ale poetului german Lenau, o mână de oameni au realizat un muzeu unic la noi în țară. Este vorba de reprezentarea, din mai vechi timpuri și pînă la noi, a portului popular din zonele Banatului. Cu atît mai mult este pusă în valoare vestimentația cu cît ea se înscrie într-un cadru atît de curat al cîndorii — păpușile.

Priviți păpușile din Lenauheim îmbrăcate în costume de sărbătoare sau de lucru. Nasturii de argint de la laibăre sînt mari. În ei se coagulează parcă miez de meteor și au forme de cupe. Femeile poartă fuste lungi, plisate, cu franjuri și broderii de mină. Au șoarțe albe sau roz cu dantelării uimitoare. Cei mai frumoși pantofi pe care i-am văzut vreodată sînt cu siguranță cei din picioarele unei femei din comuna Horia (Arad), datînd de pe la 1920. Sînt de catifea vișinie, cu floricele albastre. Au ceva din tainele saraiurilor turcești și din farmecul unui bazar. Ca să nu mai vorbim de broboadele cu maci roșii din Peciul Nou. Sau strasurile de la pălăriile bărbaților — adevărate cununi pentru Eden, în care se întîlesc toate florile pămîntului.

Dar noi nu ne-am propus să facem o descriere în amănunt a fiecărui veșmînt în parte. Ar fi inoportun. Cu ajutorul lui Sandor Rudolf, foto-reporter la «Banater Zeitung», sperăm să vă bucurați, ca și noi, în fața acestor păpuși. Ele ne aduc, pe pragul acestor ani, nu numai portul așa cum a fost, dar și acel suris cald din trecut.

Cînd treceți prin Lenauheim, nu uitați de păpuși!

Valeriu ARMEANU

niște țărani (5)

Eu, dacă vrei să știi, și să mergem noi unde vrei dumneata — folosea mereu acest dumneata, chiar dacă vorbea și cu un copil, atunci când vrea el să fie important și să pună, cum tot el zicea, «o podișcă» între el și cel cu care filozofa — mie să-mi spună dinainte clar: cum ar veni să ne ducem să furăm niște lemne din pădurea statului că ale noastre s-au cam terminat și atunci hotărîm cum ar veni acum domnule, pe data de marți, la ora și la locul. — Locul Măgura, se băga în vorbă, de obicei, Petre al lui Toma, murind de ris cu gura lui știrbă pentru că știa bine că nu puteau ei fixa nici locul, nici ora, pe data de marți, ca să se ducă să fure lemne, fiecare făcînd asta pe cont propriu și la ora lui. Dar Năiță rămînea impertrubabil și întotdeauna de partea lui se afla, foarte băgăreț și șuierînd vorbele cu glasul său răgușit, Pătru cel scurt. — Ziceai că Pătru e acasă?, întrebă Năiță, prefăcut, pe femeia a-celuiu care încetase să-l mai roage să intre în casă, fiindcă jocul se terminase și ea era sigură că Năiță n-o să-i intre în casă. Firește, dar eu aveam nici un secret în acea oădăi, dar era bine să lase impresia că și la ei în casă, cît era ea de mică, tot se găsea ceva care era al lor și numai al lor, sărăcia, și tot era ceva, un secret, adică nu era pustiu. — Pătru, cum să nu, e acasă, răspundea ea, dar tot cu capul în pămînt, și tot cu spatele la ușă și striga ușurel Păăătrule, de parcă l-ar fi strigat de pe Măgura, iar el, care se afla la numai un metru în spatele ei, după ușa pe care o păzea ea și nu putea să nu audă ce se vorbea pînă atunci răspundea tare și răstit, cum trebuia să răspundă un bărbat, cu treburi, unei neveste care îl tot sicia și îl întrepru de la ale lui. — Ce e? — Mă, fir-ați ai dracului, făcea Năiță Lucian, pe care îl distra acest protocol practicat și de el altfel și cu toată credința. — Pătrule, ia ieși, mă, afară, că vine primăvara și te găsește după sobă. Tu n-ai cum cîntă cucul, pe mine m-a și spurcat azi dimineață. — Bine că nu te-a spurcat pupăza, rîdea Pătru, ieșind din casă cu spatele înainte, ca un om preocupat de ce lăsa-se înăuntru. Afară era o viforită de zile mari, vîntul bubuia în acoperișuri și răbufnea în ferestre și pătrundea furios și în sălița neterminată. — Nu intri?, se făcea și Pătru că îl invită, însă trînteau ușa cu nădejde după nevasta care se și strecurase înăuntru cu capul în pămînt și tot întunecat. — Nu, preciza Năiță, cu altă ocazie, acum se pune chestiunea să vii tu pînă la mine că mi-a căzut moțul la o claie de fin și pînă desară mi-o dărimă vîntul ăsta, așa că e momentul să te sui tu în vîrful ei și să-i pui moțul la loc. — Bine, hotărî Pătru după un moment de gîndire, tremurînd în cămașă în sălița deschisă, ia-o înainte că viu și eu. — La ce oră?, întreba Năiță serios, și, al dracului, se și întoarse cu fața după soare sau unde credea el că ar fi soarele, fiindcă bineînțeles că nu avea ceas, însă gestul era foarte serios și el chiar și credea în el. — La ce oră e acum, șuiera Pătru, arătînd din mîini că asta era situația, nu încapă aminare. — Tu o iei înainte și eu viu după tine. — Iar pleci, Pătrule, se auzea glasul femeii de după ușă, iar pleci, nu te mai

potolește Dumnezeu pe lîngă casă nici acum, nu mai ai stare, neam? — He-he, făcea Pătru, arătînd cu capul spre ușa încăperii, adică, «măiere, ce să-i faci», astea ar vrea să stai toată ziua după ele pe lîngă sobă. Însă și jocul acesta era fals pentru că Pătru nu plecaseră nicăieri iarna aceea, și Năiță știa, iar ea, femeia, vorbea doar cu gura, pentru că așa o auzise și pe maică-sa vorbind și pe toate femeile, așa se făcea, așa se cuvenea, să se știe că ele duc dorul bărbaților și că nu mai pot ele ca ei să stea cu ele, acasă.

Încăperea pe care o terminaseră, și în care stăteau, și în care zidiseră și soba, abia făcea loc unui pat îngust și unei mese puse la fereastră, cu două scaune la cele două capete. Stăteau amîndoi, de dimineața pînă seara, mai ieșeau după apă, mai să dea fin la o vacă amărită, mai să închidă seara vreo trei găini. Stăteau amîndoi, ea învîrtînd cu lingura într-o ulciică cu fasole, sau peticînd o haină care nu trebuia nimanui, el mestecînd la acel cuier de lemn înflorat. Stăteau și tăceau și fiecare se gîndea la ale lui. Din cînd în cînd, Pătru începea o poveste de cînd era el mai tînr sau de cînd era el pe front, însă nu o termina niciodată, pentru că avea impresia că ea nu-l ascultă și că pe ea nu o interesează și atunci o fura cu coada ochiului sau încerca să se uite mai îndeaproape la ea, dar tot pe furîș, pentru că, deși se luaseră de citeva luni bune, nu se legase nimic între ei, iar Pătru nu simțea față de ea nici o slăbiciune. I se părea străină, iar prezența ei în casă, nefirească, și o urmărea cum trebuia-luiește, și cum își face de lucru, și cum vorbește, citeodată, singură, șoptit, cu oala de pe foc, sau cu vîtraiul, sau cu o miță cu care venise de acasă și care dormea, noaptea, la picioarele lor, și torcea cuminte. Era o pisică neagră, ca un drac, o pată nu avea pe ea, albă sau mai deschisă, și Pătru o mîngîia cîci îl plăcea de ea și o simțea cu suflet. Femeia lui — căreia niciodată nu-i zisese pe nume — i se părea străină de el și străină, ea, în tot ce făcea, altfel o femeie ca toate femeile, se scula, își făcea de lucru, masa era la timp, cămașa albă la timp, focul în sobă nu se stingea, treburile curții le făcea, însă parcă n-ar fi fost acolo. Nu ridica din pămînt capul, nu vorbea decît dacă o întrebai, nu cînta, nu striga, nu trîntea, nu se supăra și lui Pătru i se părea casa mai goală și mai pustie de cînd se însurase. Cînd vorbea cu ea, acele puține cuvinte care le vorbea, i se părea că vorbește singur, ea mai mult ofta, și încuviința și zicea mereu — «Așa, Pătrule».

Era o femeie mai înaltă ca Pătru, nu cu mult, dar se vedea, și cînd plecau de acasă el mergea mult mai înainte, iar ea după el, cu capul în pămînt, și cu întunericul acela pe față. — Să nu uiți să luăm și niște sare — zicea Pătru mergînd, fără să întoarcă, din mers, capul, să vadă dacă ea e în urma lui și îl aude. Era sigur că este și chiar așa și era, căci ea îi răspundea repede și grăbindu-se după el, dar fără să se apropie prea mult: — Nu, zicea ea, nu! Și atît. El mergea repede-repede, cu pasul lui precipitat, parcă se ducea de-a dura la vale, iar ea venea după el ca o umbră alungită de soare. În rest vorbea fiecare în sinea lui și cu

el însuși, cum făceau și acasă, cînd stăteau împreună și nu puteau să închege, nici unul din ei, nici o poveste pe care să o ducă pînă la capăt. Ea puneva masa, la fereastră, și se așezau pe cele două scaune, față în față, cu străchinile la mijloc și nu se întîlneau decît cu lingurile de lemn pe fundul străchinii și ea zicea, de fiecare dată, «Doamne, iartă-mă, iar ne certăm, Pătrule!», deși nu se certaseră niciodată, nu aveau de ce. Pătru se uita la ea cum bagă lingura în străchină cu sfială, ferit, strecurat parcă, și cum scutură lingura pe marginea străchinii, ca să nu rămînă prea multă ciorbă în ea și după aceea puneva lingura. binîșor pe masă, ascunsă sub streșina străchinii, și se ștergea la gură cu mîna, cu un gest la fel de furîș. Nu era urîtă, dar nici frumoasă, avea o față ovală, parcă nițel prelungită spre bărbie, o față albă, fără vlagă și cu un întuneric stăruind pe ea care o făcea străină sau așa i se părea lui Pătru. Ținea mereu ochii în pămînt și cînd mîna tot așa mîna, țînînd capul aplecat deasupra mesei, arar îl fura pe Pătru cu o privire sflită, iar cînd se pregătea să vorbească, puțînul acela pe care îl vorbea, sau cînd se pregătea să răspundă la ce era întrebata, repezea mîna la gură și acoperea un zîmbet vinovat. Pătru rămînea citeodată cu ochii pe ea, puneva și el lingura pe masă, își lăsa mîinile în poală și se uita, mestecînd, la ea, de parcă n-ar fi fost lîngă el și el și-o amintea. Nu știa de ce nu i se părea că este a lui, adică nevasta lui, proprietatea lui, parcă era cineva străin, care venise la el și mîna la masă cu el, și el nu știa de unde să-l ia și cum să înceapă vorba cu el. Nu-i era nici milă de ea, deși i se părea prea slabă, prea firavă, altfel cu putere, căci ridica la rînd cu el și pe ce puneva mîna se cunoștea. Avea însă ceva în felul ei de a fi ferit, și trist, sau posac, o durere ca o boală și, într-o noapte, se trezise visînd-o și se uita la ea cum doarme lîngă el, cu amîndouă mîinile puse pe pernă sub obraz, nu se auzea nici cum respiră. Nu-l întrebă niciodată nimic, decît atunci cînd venea de undeva: — Veniși, Pătrule? — Venii, răspundea el scurt și ea se făcea cu treburi și se ferea din calea lui. Nu-l întrebă nimic nici cînd el se ducea pe la ai ei, care nu stăteau prea departe, dar nici ei nu-l întrebau «ce mai face fata noastră?» — sau «să-i spuie să mai treacă pe aici». Soacra lui, care era, altfel, bună de gură, nu-l întrebă niciodată de ea și lui chiar îi plăcea că nu se amestecă nimeni în casa lui, dar vedea bine că și ei sînt străini de el, nici o întimplare nu-i pusese în situația să se vadă că sînt rude și că sînt o familie.

Se însurase — se gîndea Pătru la masă, într-o zi, privindu-și femeia cum strecoară lingura în străchină cu ciorbă de parcă i-ar fi fost rușine că el o vede mîncînd — se însurase și viața lui rămăsese tot atît de neisprăvită. Își făcuse și casă, sigur, mai avea de lucru la ea, mai avea să o tencuiască, să-i facă scările de piatră și se gîndea chiar cu bucurie la momentul acela în care avea să zidească scările și să-l vadă tot satul cum zidește scările, mai avea să facă un gard nou, mai avea destule, dar casa era ridicată. Și el nu înțelegea, totuși, nici o schimbare. Cînd stătea singur și era neînsurat, nu i se păruse așa pustie casa în care stătuse, o cămăruță nenorocită, cu ochii de fereastră, pe

care nu se vedea nimic. Acum stătea în casa nouă și se uita pe o fereastră vedea toată Măgura și nu era singur, de om răsufia lîngă el și lui îi era urît un pustiu în jurul lui, parcă încăperea stătea era goală. — La ce te gîndești, îl întrebuse ea, vîzîndu-l dus, cu ochii reastră și cu lingura uitată pe masă și el — La ce să mă gîndesc, răspundea silit, mă uitam că, uite, vine primăvara mîntea Năiță, și ieșim și noi afară din frunza, iese soarele ne mai dezghețăm. Dar ea nu-l crezu. Înțelegea și ea străînă, dar așa fusese și maică-sa față de ei, toată viața lor, și așa erau și vecinii prietenii de-a ei, care se măritase înaintea și spusese: «N-am avut eu noroc să a vineți lîngă pămîntul lui al lui cutare de el mi-ar fi fost drag, dar de, nu pu lăsăm pămînturile despărțite, mai ales pusese tata și doi nuci. Așa că...» Pentru aceia însă se măritase cu un gîjîit, u dracului, care mai fusese înșurat și i nevasta și care numai de certuri se numai cu toporul amenința și ea îi zice neata», fiindcă era un om trecut de 40 de ani, iar ea n-avea decît nouăsprezece.

— Noi n-am avut nici pămîntul apr tu n-ai avut deloc, se trezi ea vorbind cum îi era obiceiul, cînd vorbea — N-am avut, zise Pătru, care se g aceiași lucru, și ea se făcu de pămînt strachina și ieși afară.

— N-am avut, continuă Pătru singur al dracului de pămînt, că am umblat întreași și numai pămînt am visat și p am dormit în toate pămînturile de p asta.

Într-adevăr, venea primăvara, sub băi vînt subțire în fereastră izbi vîrful ur mutat de Pătru de la casa veche, așa c ca un pom, și Pătru văzu mugurii lui Soarele se strecurase pe după niște zloată, dar liliacul nu mițea.

CAPITOLUL III DISCUȚIA

— Ei, încep «discuția» de maior « zătat», cum observă, cu o oarecare nădejde Lucian, privindu-l pe ofițer cu luare a sîntorîndu-se să-i lase impresia că n-ambîntie mai mare și nici nu avusese v alta mai mare decît să-l asculte pe el îndatoritor gata să lămurească, în toate țele, «situația respectivă», și să termine și maiorul, cît mai repede ce aveau d «fîndcă îmi părea un om cu grijii, cu c răspunderi, înțelegea și el că aveam destule pe cap, nu puteam șta la pove ziua în amiaza mare, era cazul să ne ma și de ale noastre, mai ales eu, care și p de-acasă pe nepusă masă, nici cu nev vorbisem, lăsasem și-un sac cu por moară, se alegea praful de faină dacă s neridicat, în fine, ce să mai spun, mă g și eu».

Dinu SĂ
(V)

serial flacăra

LUPTA CU NECUNOSCUTUL (10)

maraton dramatic pe aleile cișmigiului

— Ultimul act în acțiunea pentru prinderea evadatului M.I. urma, așadar, să se consume în preajma Liceului «Gh. Lazăr», tovarășe colonel Ceacnică...

— Cu toate că nu ne întîlniserăm vreodată, M.I. mi s-a adresat pe nume, căuțînd să mă flateze. Mi-a spus că a aflat despre valoarea mea profesională și despre faptul că eu fusesem înșărcinat cu urmărirea sa. În continuare s-a prefăcut surprins de atitudinea mea: de ce să-l transport sub amenințarea pistolului, așa cum ar proceda, clasic, un polițist obișnuit?! Deși sesizasem intenția de a miza pe vanitatea mea, m-am hotărît să las o clipă pistolul pe canapea pentru a scoate din buzunarul drept cătușele, ca să-i imobilizez mîinile. Mă simțeam oarecum liniștit, pentru că la percheziția-fulger nu-i găsisem nici o armă.

— Spuneți mai înainte că M.I. nu era omul care să ezite să facă uz de armă. Cum se explică faptul că tocmai atunci ieșise neînrinat?

— Probabil că întregul său arsenal se afla la gaza de unde urma să aibă loc plecarea în munți.

Din acel moment aveam să greșesc așa cum n-aș fi crezut posibil să mi se întîmple vreodată. După ce am lăsat pistolul din mînă, n-am reușit să mă comport normal, ca un adevărat polițist sau cel puțin ca un psiholog, chiar mediocru! Trebuia să scot cătușele din buzunarul drept și cu toate că această acțiune se putea realiza fără să întorc capul — pentru a nu-l slăbi din ochi pe deținut — m-am comportat ca orice sclav al reflexelor omului obișnuit: odată cu introducerea mîinii în buzunar, mi-am întors și privirea înspre acolo, deși, repet,

operațiunea putea fi executată fără mișcarea capului.

Neprevăzutul s-a consumat într-o fracțiune de secundă: infractorul a deschis ușa mașinii fără zgomot și — în ciuda vitezei de 50 kilometri pe oră cu care ne deplasam — a sărit în stradă cu risul de a fi călcat de celelalte autovehicule. Se și auzea scîrțitul frînelor!

Într-o clipă, țînînd cătușele în mînă, îmi recăpătasem singele rece. Situația era catastrofală: M.I. dispăruse din mașină; îi zăream doar tălpile pantofilor...

Am făcut un plonjon după el, atîngînd cu vîrful degetelor tocurile pantofilor celui care «zbură» spre axul bulevardului, chiar în dreptul Cișmigiului.

Cum șoferul nu auzise nimic — vă reamintesc că era surd — mașina își continua cursa cu 50 kilometri pe oră, în timp ce portiera se clătina, iar pistolul și cartușele zăceau inutile pe perna din spate.

Ne-am prăbușit unul lîngă celălalt pe caldarîm, suferînd multiple leziuni. Oferiserăm publicului două spectacole simultane, urmărîte cu viu interes: două persoane sîrînd din mers și mașina oprită în dreptul librăriei «Cioflec» de către un baraj viu format din cetățeni...

Rivalul meu, fiindu-mi superior din punct de vedere fizic, m-a rostogolit din nou pe caldarîmul dur, printr-o lovitură de picior în coșul toracic. Astfel a cîștigat timp și a luat-o la fugă pe o alee a Cișmigiului, urmat de mine la o distanță respecta-

bilă. Continuum să alerg, cerînd totodată ajutorul cetățenilor. Vederea îmi era stînjănită de singele ce mi se prelinge pe față.

În timpul acestui maraton disperat mă simțeam epuizat din punct de vedere fizic și moral; mă cutremura gîndul că toată munca fusese zadarnică. Plutonierul Andrei lipsise de la datorie pentru prima și poate pentru ultima dată! Pierdeam sînge și rămîneau tot mai în urmă. Aveam pasiune și voință, îmi lipsea doar forța fizică și-mi reproșam, aproape plîngînd, că am părăsit mașina fără să-mi iau pistolul. Ce ușor m-aș fi descurcat!

M.I. își juca ultima carte, lupta pe viață și pe moarte. Nici nu se aștepta la acest răgaz, fiind convins că, din mașină, voi face uz de armă.

Evadatul ajunsese la ieșirea din Cișmigiu, prin străzile Brezoianu și Zalomit, cînd deodată doi muncitori îmbrăcați în salopete, care treceau întîmplător pe acolo, s-au aruncat asupra lui și l-au prins. Am ajuns și eu lîngă ei și literalmente m-am agățat de M.I. cu brațele și cu dinții. Nu doream să-l mai scap o dată!

În timp ce mulțimeam muncitorilor și căutam să conving lumea adunată în jur că cel urmărit era un delincvent primejdios, acesta se jura pe toți sfinții că eu nu eram ofițer de miliție, ci un impostor surprins de el în flagrant de adulter... Din nou, avalanșa emoțiilor. Văzînd că cei doi muncitori, pe care-i rugasem să-l imobilizeze pe fugar, începeau să ezite, le-am oferit posibilitatea, fără a mă dezlipi de adversar, să-mi scoată legitimația din buzunar. Capitolul emoțiilor s-a încheiat din momentul cînd muncitorii s-au convins că eram cu adevărat ofițer de miliție.

Revolta de îndrăzneală a infractorului, ei l-au escortat pînă la mașina oprită, cum am spus, în fața librăriei «Cioflec». După ce l-au așezat în față, lîngă șofer, cei doi mi-au pus pistolul în mînă, recomandîndu-mi ca pe viitor să fiu mai vigilent și să mă străduiesc să ajung un bun milițian! Deși

lecția dată de muncitorii în salopete gri m-a să roșesc și încercam să-mi ascund fața de mulțimii, eram cel mai fericit muritor, pe oricum, misiunea fusese îndeplinită!

Pe platoul comandamentului Miliției năcîmpnată colegii. Comandantul și-a manifestat rînta să ne vadă — pe mine și pe arestat. / eram desfigurați, însîngerați și cu hainele în timp ce M.I. era condus în arestul din c dase, eu eram îmbrățișat de comandantul p iubeam.

— Dar ce s-a întîmplat cu plutonierul «libă la apela» tocmai în momentul culm acțiunii relate de dumneavoastră?

— În rezerva unde primeam îngrijirile n a intrat la miezul nopții un vizitator agitat, în lacrimi — Andrei. Eronat informat, el c ratasem acțiunea și că viața îmi era în pr Din acest motiv s-a prezentat cu teamă la s simțîndu-se vinovat de absența sa.

Se tot agita și se scuza, dar eu i-am cer liniștească, asigurîndu-l că nu eram grav că în două zile voi fi complet restabilit. Bine i-am mulțumit și pentru afecțiunea ce mi-a — și cu acest prilej — că mi-o purta.

Sinceritatea colegului meu, de care r amintirea atitor acțiuni comune, m-a imp plăcut cînd a făcut precizarea că îl șocase pericolul în care mă găsisem eu, cît faptul c m credea el — că-l scăpasem din nou din cauza absenței sale din dimineața care decidă succesul sau eșecul întregii acțiuni

Continuarea dialogului cu Andrei avea fie și mai puțin lîngă ce începutul său...

Dumitru CEACĂ
Lionel NIȚI
(V)

Combat în mod programat cinismul în arta mondială

Bălașa, născut la 17 mai 1932, Dobriceni, Olt. Absolvent al Institutului de arte plastice «Nicolae Ceaușescu». Al cursurilor Academiei de limbă și cultură italiană — Siena, 1965. Al cursului de vară al picturii din Perugia. Participant la toate expozițiile din țară și la numeroase expoziții omânească din străinătate: Varșovia (1955), Moscova (1958), Cairo, Alexandria, Damasc (1960—1961), Bienala tineretului de la Paris (1961), Pescara—Italia (1965), Roma (1966), Orly (1968), Torino, (1969), Tel Aviv, Iugoslavia, Bulgaria, Japonia etc. (1970—1972), Cognes sur Mer — Franța, Salonul enților — Paris (1973).

1966 și 1973 a creat 7 filme de pictură animată: Picătura, Valul, Orașul, Phoenix, Fascinații, e în viitor (în colaborare cu studiourile Corona Cinematografică — Roma), Galaxii. Participant la Jurile internaționale ale filmului de animație și scurt metraj: Mamaia, Tours, Anney (Franța), sen (R.F.G.), Cracovia, Busto Arsizio (Italia), Sidney, Leipzig (R.D.G.), Hollywood. Membru în Jurii Internaționale ale filmului de animație de la Anney (1973).

ii. Varșovia (1955), Moscova (1958); Medalia de aur a Concursului european de pictură de la (1965); Premiul revistei «Arta» pentru pictură murală (1970); Premiul revistei «Săptămâna» pentru filme: Pelicanul de argint (Mamaia 1966 și 1968), la festivalurile internaționale ale filmului de animație; Premiul ACIN (1971). Lucrări de pictură în principalele muzee din țară, în colecții particulare și străinătate.

ra lui Sabin Bălașa recapitulează istoria . E un amalgam de rezonanțe dominate înalitatea artistului. Ceea ce a fost esența experiența artei indiene vechi, artei grecești, prerenașterii și Renașterii, în experiența impresionistilor, în ultima ultimilor titani Dali, Picasso, Delacroix, libertatea de a spațializa a abstracțiilor, a din toate esențele acestea au impregnat a de a picta a lui Bălașa, chemarea lui, ratorul său se decide în ultimă instanță care o face, dar se simt acolo și trăirile ai importante secțiuni din istoria picturii. ispar prin marele său talent, ele împreună erna lui contribuție, nasc sinteza unică ată care este pictura sa. Bălașa are o te artistică foarte încărcată, apărută și itată firesc, nu programată. El nu a umblat voare, ca un om care se cultivă, pentru drea personalității. Nu s-a hrănit cu ele de-a picta și pentru a picta, ci a observat or în ceea ce picta. «Efort am făcut numai escopăr pe mine. În artă fiecare dă la iveală inutul pe care și-l propune, ci ceea ce are, e conține ființa sa. Tema principală este însuși». Când artistul se caută în afara sa, eargă după o mare temă, după o mare cație, după un mare drum în istoria șuează. «N-am căutat în istoria picturii. mine». Artiștii mari descoperă un spațiu o lume unică. Numai artiștii singulari ari. Sabin Bălașa este un pictor singular, fi urmărit asta, un artist care a depus o tianică nu pentru a ajunge la singulari-pentru a-și exprima singularitatea prin e în sine. «Pe măsură ce muncesc mai mult, u seama că de neimportantă este munca bsește dotația, și că de mult trebuie trudit cînd ai har pentru a-l scoate la lumină». icul artist care în această epocă recapitu- storia picturii universale ca pictor. În a de artelor plastice contemporane». Jean p spune: «Orice revoluție plastică este o icare, o reînnoiere la noțiuni primare, o vism, o renaștere». Observație valabilă ă profunzimea ei pentru pictura lui Sabin

mare, sudind muzica, mișcarea și pictura, el a descoperit ceea ce criticii străini au denumit cineașterea. Filmele lui sînt de densitate extraordinară, trebuie văzute de multe ori pentru a înțelege sensurile fiecărei fotograme. Pentru acest pictor arta nu este o profesie, e o misiune. Se consideră om fără profesie, dar cu o misiune. Pentru el, arta e un mod de a trăi viața, de a traduce în formă și culoare lumi de stări, lumi de sentimente. «Nu am cea mai mică prejudecată în privința formelor, siluiesc formele, mijloacele, toate trebuie să se supună stărilor mele sufletești, sentimentului. Nu sînt nici zero la sută estez în sensul intelectualist, nu am vreun plan teoretic, ci numai plan poetic și filozofic. Sfidez orice în sine, inclusiv arta în sine. Pictura n-are reguli. Regulă este flacăra, sentimentul. O pictură este terminată atunci cînd sentimentul care a provocat-o s-a sleit». Lumea aderă la pictura lui Bălașa. Lumea situată pe toate treptele de inițiere artistică simte modelul spiritual propus de către arta sa. Umanismul său anticipează o ființă puternică, pură, o vietate neviermănoasă, în plină legalitate cu natura și cu legile ei. Oamenii și în același timp metafore, saturați de idei, de libertate, rezultat al unei construcții, al unei conștiințe. În pictura lui nu apar mecanisme, case, croitorie, veșminte, nu găsești stări de boală, stări sufletești, rang social sau pecetea profesiei. Consacră un tip de om spiritual și un mod de a exista spiritual. Înălțimea spiritualității și prezența unei conștiințe ultime, libere, drept sursele valorii omului. «Umanismul meu este copia fidelă a aspirațiilor, a stărilor mele. În lumea modernă a apărut o contradicție între gradul de conștiință pînă la care s-a înălțat omul și gradul de conștiință pe care e forțat de unele conjuncturi să-l practice. Omul a ajuns să fie mai mult decît îi permit realitățile să fie. Umanismul meu polemizează cu asemenea stări de lucruri, se ridică împotriva crizei consecutive lor. Polemizez cu cei care au dezumanizat figura umană printr-un obiectivism neconstructiv (de fapt, prin cinism). Combat în mod programat cinismul în arta mondială». Umanismul său nu se manifestă prin discursuri despre umanism, ci prin el însuși. Pentru Bălașa, umanismul e fapt, e gest, e implicare, nu teorie. El zice: «Dacă în arta mea nu vă simțiți cuprinși, nu vă regăsiți, dacă arta mea nu vă

provoacă stări necesare, atunci nu sînt umanist. În caz contrar, sînt».

Bălașa își gîndește arta profund, șocant și scilpitor. Existența lui este și o permanentă meditație asupra artei. 1. «Nu există reguli ale picturii, ci reguli de etică, de conștiință. 2. Pictorii mari sînt cei care nu se trag din alții, ci din afirmarea propriei ființe; ei iau arta de la capăt. 3. Nu există curente, ci doar mari artiști; orice curent este impostură. 4. Nu există artă modernă, există artă contemporană (e firesc să existe) și artă eternă. Contemporanii sîntem toți, de mare valoare sînt numai cei care ating eternitatea; artiștii cu harul eternității sînt mai contemporani decît toți contemporanii «moderni». 5. Geniile nu apar datorită vreunor școli; Rafael a fost un titan nu pentru că l-a avut profesor pe Perugino, nici pentru că s-a născut la Urbino; mai mult, școlile diluează forța creatorilor. 6. O lucrare începe să fie mare cînd încetează să fie un tablou; creația ambientală e tot așa de depărtată de artă, ca și un pictor de ceea ce este de fapt un creator, un misionar. 7. Pictorii mari au fost puțini în toate epocile, apar rar; copacii sînt mai deși în perspectivă. Cînd te apropii însă copacii mari sînt puțini, și observi cum criticii se ocupă de frunze». Contrar părerilor acreditate, Bălașa consideră că e foarte ușor de recunoscut și de separat, în pictură, impostorul de marele artist. Doar reaua intenție sau nepriceperea nu văd valoarea acolo unde există, ori o proclamă alegînd-o din rîndurile mediocrității și imposturii. «Cei ce susțin că numai după moartea artiștilor se poate stabili cine au fost cei mari și cine cei mărunți, au interes ca micimea lor să nu se vadă. Cînd s-a greșit, cînd un artist mare, avînd și o viață scurtă, n-o fost recunoscut, el a fost, în realitate, împiedicat să fie cunoscut. Cînd a fost lăsat să fie cunoscut, el a fost și recunoscut. Dacă Van Gogh ar fi trăit mai mult, ar fi fost și el recunoscut». Bălașa crede în capacitatea de a se impune a valorii, convins că o mare valoare nu poate sta ascunsă multă vreme. Anonimatul continuu e semn nulițății, preocuparea artistului pentru vogă, dovada nonvalorii. În schimb, atunci cînd voga se datorește lumii, marelui public, este, dimpotrivă, atestatul valorii. «Expresia cea mai limpede a nonvalorii în vremea noastră constă în încercarea de a te impune ca artist prin șocarea, prin complexarea mulțimii. Expresie încarnată de cei ce-și fac publicitate din neaderența publicului la opera lor». Pictorul disociază între marele public și organele culturale împovărate de nobile datorii. «Un popor care nu discerna la timp prin antenele sale culturale, riscă să piardă artiștii de valoare. Șansele de cultură și de spiritualitate ale unui popor sînt proporționale, printre altele, cu măsura capacității organelor culturale de a recunoaște la timp valorile. Măreția funcționalului din cîmpul artei vine sau nu vine din rezultatele obținute în selectarea valorilor».

După opinia lui, titanii moderni sînt Dali, Picasso, Delvaux, Magritte. Dali i se pare cel mai puternic. «Cel mai mare gigant al vremii. Nu seamănă cu nimeni, cu nimic. Capacitatea de afirmare liberă a propriei persoane și mijloacele de vorbire plastică ale lui Dali, uluitoare. Imaginile create de către el concurează cu marile miracole naturale. Un tablou de Dali nu e cu nimic mai prejos decît imaginea planetei Marte văzută de aproape. O pasiune pentru supunerea necunoscutului la fel de mare ca și a omului de știință, specifică tuturor artiștilor titani. Se compară «nebulă» de Dali cu unul care pictează flori? Bălașa afirmă că toți artiștii mari prezintă omul în starea de cosmicitate, nu în stări trecătoare. Ceea ce a ajutat totdeauna capacitatea umană de a nu se pierde în mic, adică în neadevăr, au fost trăirile mitice. Stratul mitic din noi vitalizat în vremea din urmă de pătrunderea în cosmos și de fervoarea anticipării. Nevoia de mit și de mitologizare a imprumutat dintotdeauna și chipul artei, arta fiind ceea ce se vede cu mintea, cu facultățile superioare ale omului. «Cosmicitatea a existat dintotdeauna la artiștii foarte mari (la Leonardo, la Michelangelo), sprijinită pe resursele mitice din vremea lor. Artistul e sau cosmic, etern, sau inexistent».

Spiritul poetic-filozofic, impregnat în pictura lui Bălașa, pulsează în mitologia românească, în firea și în spiritualitatea poporului român, aliaj dintre filozofie și poezie, dintre a trăi și a poetiza. Spiritualitatea românească este principala rădăcină a artei lui. Toate rezonanțele din istoria picturii, sesizabile în lucrările sale, de care vorbeam la început, sînt vasele originalității lui Bălașa, venită din marea artă a poporului român. «Pentru prima dată în pictura noastră nu afirm Barbizonul de altădată, nici Barbizonul de acum. La flacăra Mioriței sau a Meșterului Manole, m-am călît mai bine decît la o școală și la o simțire străină. Prin asta mă simt mai aproape de universalitate. Cea mai mare pictură a noastră e Voronețul, nu Barbizonul. Sînt legat de marea artă a poporului român, legat direct nu prin intermediul școlilor francezești, legat de acea mare artă în care pictura de la Aman la Pallady nu e decît un crîmpei. Dacă am învățat ceva, am învățat numai de la cei mai mari artiști ai lumii, și-am

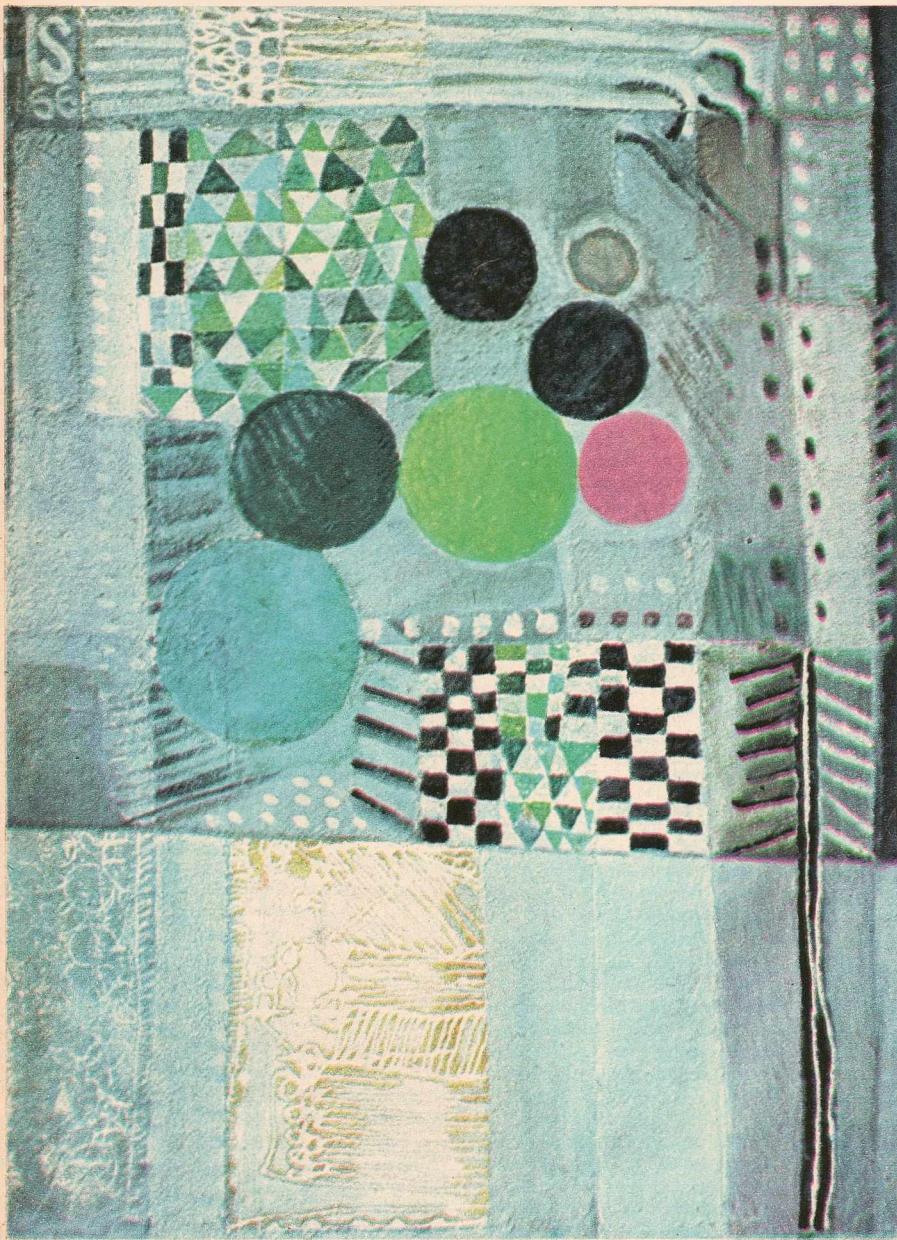
învățat nu din pictura lor, am învățat altceva. Am învățat să fiu tot atât de liber, de personal, de neconformist, de netributar. Am învățat că trebuie să fii unic, nu să amintești, prin pictura ta, de cutare sau de cutare maestru, deși, din păcate, numai așa ceva atrage grațiile unei critici căznite și fără alt simț decît al valorilor mediocre».

Sabin Bălașa e un artist cu adevărat implicat în viața cetății. El afirmă misiunea istorică și socială a artei, urmînd să determine prin creația sa o ascensiune în plan spiritual, necesitate contemporană, suport și dovadă a ascensiunii în plan social. Asemeni artei oricărui mare creator, arta lui se încadrează în fenomenul istoric al prezentului. «Mi-e foarte clar, poporul nostru n-are nevoie la ora actuală nici de naturi moarte, nici de pictură abstractă. Ci de o artă de anvergură, în stare să marcheze și să susțină dinamismul social. Vreau să fiu expresia unei renașteri, vreau să impulsionez o renaștere și să răspund astfel imperativelor contemporane pe care ni le pune țara».

Omul acesta polemic, puternic și copleșitor cînd e vorba despre creație, despre artă, e vulnerabil, inabil, lipsit de instinct de conservare în planul vieții. «Aceleași căi pe care m-am împlinit ca pictor m-au expus loviturilor și suferințelor. Ar fi existat și alte drumuri, dar ele m-ar fi scos din cîmpul artei». O mediocritate organizată reflex ca orice mediocritate, a încercat să-l împiedice să facă artă, tot atât de mult pe cît s-a ocupat el cu arta. «Ceea ce am reușit totuși să realizez pînă acum dovedește că arta rămîne mai tare decît agresorii ei. În vreme ce eu m-am ocupat de mine, alții s-au «ocupat» tot de mine. Constat că și în continuare am parte de același «stimulent»». A avut și mai are încă de luptat cu alianța artiștilor mediocri.

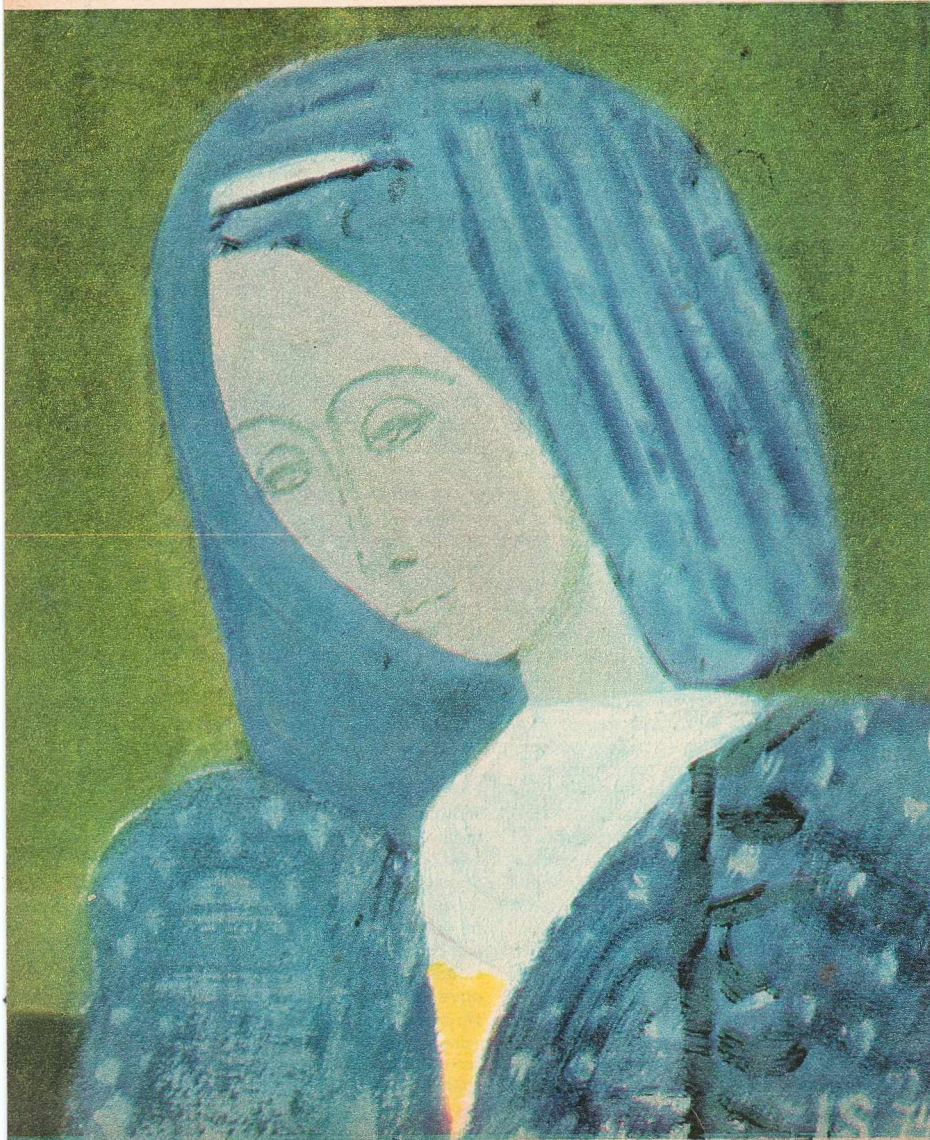
Cînd e mulțumit de cum îl merge lucrul, Sabin Bălașa muncește pînă la epuizare. Într-o stare de euforie produsă de un alcool misterios. Pare un bolnav fericit de boala lui. Sînt perioade cînd din cauza oboselii și a unei boli de ochi aproape că nu mai vede, dar el continuă să picteze asemenea unui condamnat. E de o severitate paroxistică. Atunci cînd nu-i place un detaliu cît de mic, reia totul de la început. Rupe lucrări duse pînă departe, dacă nu-l mulțumește ceva, și-a distrus lucrarea de diplomă și toate lucrările realizate în institut, nu și-a deschis imediat cu ele expoziții personale, cum au făcut alții. «Cînd pictez lucrările cele mai de vîrf nu-mi dau seama dacă mi-e greu sau ușor, precum mi-e imposibil să mă trezesc din somn cu visele materializate, adică să le am și-n somn și-n stare de veghe. Abia după o asemenea etapă mă cuprind o cruntă oboseală, dovada tensiunii. Cînd simt chiar în timpul lucrului dificultatea muncii, atunci mi-e clar, nu sînt destul de înarmat cu starea, cu sentimentul, cu acea combustie necesară operei și mă opresc. Cînd am cîtuși de puțin sentimentul neputinței, nu mai pictez. Arta este dovada unei puteri, nu pictez decît atunci cînd simt acea putere, cînd domin lucrarea. Îmi repugnă să mă chinuiesc atunci cînd lucrez, îmi repugnă lucrările în care se simte cauza. Niciodată nu mi-am prăgătit în minte o viziune într-un timp repedit. Momentul în care se naște e fulgerător, nu cred că poate fi înregistrat ca timp. Ea se naște în toată ființa mea, scoaterea ei la lumină este însă un act pasional, realizat cu exaltare și tremur. Pentru mine, lucrarea nu este un rezultat al calculului, ci o viziune. Munca depusă de alții pe pînă într-un calcularea lucrării, eu o consum trăind în afara picturii».

Obsesia lui este să realizeze lucrări unice, care să transmită lumii întregi, la tensiuni nemaiatinse, sentimentul bucuriei. «Am convingerea că dacă s-ar face un concurs al artei de cînd există lumea, cu tema în ce măsură au reușit artiștii să cuprindă și să transmită prin opera lor dificilul și atît de rarul sentiment al bucuriei, eu aș ocupa primul loc. Nu greutatea vieții îmi pot diminua capacitatea de a transmite fericire, ci greutatea dinlăuntru ființei mele, și uneori, în mod ridicol, un aparent nimic, pe care se întîmplă să-l aibă toți și tocmai eu nu, un atelier al tău, de exemplu, așa cum eu n-am avut niciodată». Pictura lui Bălașa datorează enorm structurilor lui de generozitate. Stăpîne absolut peste gîndirea și peste sensibilitatea artistului. O dovedește fiecare lucrare, precum și această profesie de credință: «Cel fără gîndul nemuririi operei sale nu e artist. Dacă unii nu înțeleg bucuria pe care o ai în viață după moarte, pentru veșnicie, nu pricep asta din lipsa generozității. A lucra pentru veșnicie înseamnă a lucra pentru veșnicia lumii, pentru veșnicia vieții. Înseamnă generozitate (lege pentru artă), și iubirea semenilor de azi și a urmașilor de mîine. Cel ce nu iubește pe copiii copiilor lui, născuți încă, nu-și iubește nici copiii. Sentimentul din care se nasc fulgerător viziunile mele este un sentiment de generozitate ajuns în starea de difuzare în tot, de integrare în viața universală. Atingerea acestei stări de către mine, persoană izolată și egoistă, este secretul luminii spirituale prezente în lucrările mele, de care sînt conștient».

Ploaia.

Efigie de dor.

nu pictura mea s-a schimbat, ci eu însuși

— Acum, cînd memoria mă înșală, și nu-mi pot aduce aminte de începuturile creației dumneavoastră, și de acea primă și unică expoziție care s-a întimplat atât de demult, încît și anul acela l-am uitat, vă întreb, Ion Sălișteanu: ce a rămas și ce a dispărut din vanitățile, ambițiile, speranțele, aspirațiile de atunci? Adică, într-o singură propoziție: ce considerați că s-a schimbat în pictura dumneavoastră?

— Schimbările care se produc în imagine în decursul unui proces de profesionalizare și de clarificare interioară sînt foarte evidente la toți artiștii; dar nu pictura e cea care se schimbă, ci noi înșine, artistul care este permanent modulat de presiunea unor cunoașteri noi, informații și, în general, determinat de implicațiile complexe pe care natura profesiei sale și solicitările culturale și sociale i le impun. În ceea ce mă privește, pot să spun că tendința de totdeauna a fost ca imaginea să fie conformă cu mine. Așa că nu pictura mea s-a schimbat, ci eu însumi. Ceea ce lucrez acum face parte dintr-o etapă care mă preocupă și în care sînt obligat să rămîn atîta vreme cît pot să suport datele formale ale acestei expresii.

— Unii dintre artiști pictează ceea ce văd, alții ceea ce își imaginează că văd, alții își închipuie doar ce pictează, dumneavoastră ce faceți, maestre Sălișteanu?

— Întrebarea e complexă și conține niște erori virtuale, nepotrivit de dezbătut acum, pentru că numai răspunsul la cei care pictează ce văd conține o neînțelegere posibilă și anume faptul că imaginea plastică se adresează văzului și totuși există moduri extrem de diferite de a vedea. De fapt fiecare pictează ceea ce știe, deci ceea ce cunoaște, deci ceea ce înțelege din realitatea exterioară sau interioară, concomitent cu o corelare cu istoria picturii și a legilor profesiei sale. Și eu pictez ceea ce știu despre lume în acest moment.

— Țin minte că a existat în pictura românească o vreme cînd artiștii s-au îndreptat spre folclor ca spre o speranță, pentru a căuta acolo noi structuri ale imaginii. Și în pictura dumneavoastră a existat un asemenea moment. Apoi a urmat un reflux și acum poate nimeni nu se mai îndrăgostește de geometriile și cromatica unui ștergar. N-am să spun că e bine, nici că e rău. O să vă rog să-mi vorbiți de ce ați apelat la folclor atunci și dacă el mai reprezintă o fascinație pentru dumneavoastră?

— Da, reprezintă. Dar nu ca un element de la care plec, ci ca o stare a armoniilor posibile în care mă regăsesc. Pentru că eu descopăr ulterior similitudini cu imaginea diversă (cromatică, ritmicitate, sistem de ordonare ș.a.m.d.) a artei populare, fără s-o fi căutat intenționat ca punct de plecare. Perioada folclorismului a trecut într-adevăr, dispărînd citatul plastic de artă populară din operele artiștilor contemporani. Dar nu cred că a dispărut, și nu poate să

dispară, dezvoltarea organică în sensul artei noastre strămoșești. Dimpotrivă, că în diversitatea ei pictura române dezvoltă în limitele unui specific dictat anume sensibilitate față de formă, cu asociație filozofică cu natura, hrănită de rele sigure ale folclorului?

— Spuneți-mi: cum definiți în câteva notiunea de «pictor al realului».

— Realul este tot ce știm și tot ce să știm. Pictorul «acestui subiect» se exprima într-o infinitate de variante scrise în sensul realității. Pentru mine înțiuinea de real este legată direct de sensibilității unei atitudini.

— Pictați portrete, dar nu mai pictați pictați cîte o floare, dar nu compoziții.

— Nu pictez decît compoziții, adică biuri de forme, pete sau referiri figurate se corelează cu lumea mea interioară cu lumea exterioară, într-o ordonare o doresc, în punctul de echilibru, să fie armonii relaționale. Portretul nu e po nici floarea nu e floare, ci ipostaze fig ale unei expresii unitare în tot ceea ce general, un gen al picturii (portret, pe tură statică, compoziție de gen sau i este mai interesant pentru istoricul de analiza unei epoci decît pentru artistul de imagini pe care sensul sistemului d plastic îl interesează mai mult decît deli prin subiect a categoriei de expresie

— Pictura dumneavoastră are un stil ea tinde din punct de vedere al construc male să depășească barierele discursiv mizează pe ordonarea unor structuri în i iar în spațiul pictural coexistă semnele a cu reperele figurative. Cel puțin așa mi s mie, urmărindu-vă lucrările prin expoziții. e doar o opinie care ar vrea să prefațez barea: aveți aspirații programatice?

— Existența unui «program artistic firească și sistemul opțiunii și al trierii se totdeauna acestuia. Numai în epoca de f artistică tatonările la întîmplare, cu accidentale, justifică absența unui cadru minat de personalitatea constituită a unui numai la începuturi un concept precizat sensului și formei imaginii este înloc obicei cu «modele» artistice. Dar co programatică a demersului plastic are a decît ale științei. Vreau să spun, și este cel puțin pentru mine, că niciodată în nu se naște înainte de a apărea ca r concretă. Procesul este de căutare sau de pe parcursul căutării, imaginea contur conformă cu sistemul de sensibilitate și pe care și l-ai constituit. Pentru că stil ginii nu este decît reflectarea stilului i al autorului.

Cornel BO

Generații.

reportaj din chicago

raș poate fi privit cu o mie de ochi. Poți să ai mai adesea, prin porțile arhitecturii și relatarea ta nu va diferi de a colegului de afară decât cel mult prin topică. Culoarul, la fel de lejer, al descrierilor și nu-ți va rămâne decât satisfacția de a-ți fi la teren. Când accepți ideea forajului la cițiva metri depărtare de bordura la oricui, speră la mai mult. În cazul unei sări ca Chicago, operația este obligatorie. Pe umerii lacului Michigan, orașul este pe așezări flash-ului cinematografic, pe trapez și secundă, hainele una după alta rămiți la discreția automobilului n-ai spune a doua zi decât ce s-a îndurat să-ți derii cadrul forțat al parbrizului: un leșiat, aglomerat până peste poate, agitate spre soare, cartiere deșirate hătă vitrine țipătoare, în contrast cu ferestrele din jurul Parcului Jackson. Puțin și nereprezentativ pentru Chicago, unde fuge atita lume și, paradoxal, locul se îndreaptă, cu pasiune, atția alții, lundu-i poziția de cea mai mare oraș americană New York, firește. Din zece locuitori Mississippi, unsprezece îți vor spune că preferă orice altceva, dar niciodată. I-am înțeles și îi înțeleg cunoscând de mult relaxant al vieții în Minnesota și de ce idee de faima, nu din cele mai bune, pusă în circulație pe seama orașului Chicago. Lume multă, necunoscută, neare, redusă în spațiul ei, cu refuzul tății pe buze, alertată de mirajul ciștișului îți poate dobândi simpatia, de bună în ciuda pasiunii sale pentru izolare. Dar asta va trebui să renunți cât de repede la iala trotuarului pe care la fiecare două trebuie să auzi sau să emiți un «I'm», să uiți de vinzătoarele de reclame posdrumul tău, să accepți, doar când n-ai dialogul propus cu insistență de invidiatuții în «Armata salvării» și uitînd de împietrirea ale blocurilor coborîte din reci pragul citorva case. E una din cărări ma orașului.

«La o milă depărtare de aici». Sub acest titlu e ată la Muzeul de știință și industrie istorice, a primei experiențe nucleare. Vă amintiți, desigur, detaliile, poate vrea romantațe, din monografia închinată rt Einstein, la puțină vreme după moartea omștii rezidenți în America solicitau pentru investigații științifice subordonării unui mijloc de luptă bazat pe fisiune. Se află aici, în muzeu, copia scrisorii lui savantul care, simțind aproape teoria rății, a trebuit să tocească scolărește maile superioare. Întru netezirea drumului esența ei. Premiul Nobel, mulți ani eea, avea să-l găsească în drum spre India, at al lui Rabindranath Tagore, încunuse pare mie, mai mult decât talentul nativ uit, predispoziția spre fabulos a funcșului de la oficiul de patente din Zürich, oția fantastică de a-și explora pînă la ăponibilitățile științifice. Scrisoarea din Point, Peconic, Long Island către preșe Roosevelt, datată 2 august 1939, e dar clară și ea face cunoscută dorința or de a contracara o posibilă apariție a tomice deasupra Europei. La 2 decem-42, «La o milă depărtare de aici», de impunătoare a muzeului, se desfășura, nducerea lui Enrico Fermi, prima ex-ă nucleară. Harta dispunerii laboratoru-rt expusă, pro memoria. Clădirea, îmbrăverde pe atunci, nu mai există, pe locul a construit stadionul universității. O cu cărbune din prima pilă atomică din P-1 (Chicago Pile nr. 1), poate fi văzută eu. Acest perete e dedicat de fapt în ne evenimentului: fotografiile lui Enrico i ale colaboratorilor săi — Leo Szilard și Compton, doamnele Fermi și Compton i la Chicago în decembrie 1962, la 20 de ă eveniment. Cândva era prinsă în vitrină pa victoriei...

ul de știință și industrie este un mic al tehnicii. Rătăcești kilometri întregi, ile rulante ori de-a lungul culoarelor în ic minunîndu-te de cite s-au putut aglotr-o singură clădire și mai ales cum sînt ate. Vrei să afli ceva despre fabricația ? Găsești la etaj microinstalații dispuse oarte de la furnal la turnarea continuă. eșpre automobil? La parter, un «scrin al » cu fel de fel de arătări în materie înce- Bernardi 1893, Gleason 1909, Mercedes i Ford 1914, trăsuri stăpînite de orgoliul lui. Am descoperit și mica istorie a ilustrată între altele cu fotografii celebre. l de onoare, desigur, rezervat primei fii din lume (1826): «Acasă la Nicéphore » (tatăl ei). Imaginea primei sesiuni (San Francisco, 1945) stă alături de ul împușcării prințului Franz Ferdi-

nand la Sarajevo și al implantării steagului la Ivo Jima. Știința și tehnica se pot degusta în comprimate, aici, la o milă depărtare de laboratorului lui Fermi. Când în campusul Universității Chicago am sesizat micul obelis închinat de Henry Moore evenimentului de la 2 decembrie 1942 am avut încă o dată revelația unicității.

A fost o adevărată revelație. Programul meu la Chicago era așa de încercat încît să fi vrut și nu reușeam mai mult decît reușeau toți cei din grupul nostru — vizite, discuții, întrebări acolo unde mergem și... preparativele de rigoare pentru întoarcerea în Minnesota. Apropierea Michiganului, asemeni mării sau oceanului, alimentează nestatornicia. Invitația a fost atît de amabilă că n-am rezistat, mi s-ar fi părut în afara oricărui gest de eleganță. Domnul Merdinger, cel care insista atît de mult să-l vizitez, este un om trecut de prima tinerețe. Ne-am identificat reciproc la primul schimb de priviri la parterul hotelului Palmer House, unde-l așteptasem mai bine de o oră. Fusesem căutat cu insistență la alt «Hilton», cițiva pași mai încolo, în tot acest timp! Ușor de înțeles și nimic imposibil în acest Chicago unde poți conviețui ani de zile fără să ai idee de ce se întîmplă dincolo de lungimea brațului.

În apartamentul domniei-sale am stat de vorbă o seară întreagă, în cea mai autentică limbă românească adusă încoace cu zeci de ani în urmă de pe colinele Sucevei. Profesor emerit la Universitatea Roosevelt, profesor la Școala de medicină a Universității Loyola, domnul Merdinger este în prezent președintele Academiei de științe a statului Illinois. Discuția pivotează în jurul vizitei sale, de anul trecut, în țară, despre care îmi spunea, într-o rară predispoziție emoțională: «Nu m-am putut sătura să privesc Suceava de astăzi, locul meu de baștină, locul unde am crescut într-o sărăcie nemaipomenită. Dar acolo m-am născut, acolo mi-am petrecut copilăria, acolo s-au născut părinții și bunicii mei și oricît de grele ar fi amintirile, de leagăn nu te despartă niciodată».

Printr-un gest abia ghicit, gazda mea de o seară mă invită în camera alăturată, în birou. Văd fotografiile înfățișîndu-l în momentul primirii de către președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, la București. Din rafturile bibliotecii răsar poeziile lui Eminescu și Alecsandri, lucrări monografice despre arta românească. «Aș putea să vă recit și acum poeziile învățate în anii mei de școală. Sînt om de știință și am vrut să lucrez printre cei dintre care am plecat. Am fost interesat să văd la ce nivel muncesc ei. Și am rămas foarte plăcut impresionat. Îmi notez nume despre care aud vorbindu-se în superlative: profesorii Octav Costăchel, Ionescu Stoian, Laurențiu Chiosa, dr. Ovidiu Bujor. Dintr-un sertar este scoasă pentru a fi arătată, corespondența cu președintele Academiei Române, Miron Nicolescu, cu profesorii Mihai Drăgănescu și Virgil Căndea. Îmi arată o carte, «Efectele biologice ale poluării mediului», apărută sub redacția lui Alexandru Ionescu. Dr. Merdinger semnează prefața. «Aș vrea să vin din nou în România și sper că acest lucru să nu se întîmple foarte tîrziu. Păstrez amintiri dintre cele mai dragi și aștept să revăd locurile și oamenii pe care îi păstrez în inima mea».

Pe treptele Institutului de artă o afluență incredibilă. Ai putea înțelege că se află la mijloc vernisajul unei expoziții ocazionale. În hol, ce să spun, sufocant. Printre rafturile cu reproduceri de artă, cu monografiile de tot felul sau mici bibelouri, abia îți faci loc. Dar după aceea apele se limpezesc. Camerele spațioase își dispută mulțimea de vizitatori, divizîndu-i în progresie geometrică și nu trebuie să te mire dacă la un moment dat vei constata că rămii singur (cine nu-și dorește așa ceva?). față-n față cu respirația artistului. Brâncuși e aici, e oriunde, n-am fost încă pe Coasta de vest dar nu cred că de-acolo ar putea să lipsească. Capriciul organizatorilor îți lasă revelația descoperirii de unul singur. Criterii proprii de amplasare îi așază lucrările, cite sînt, în diferite locuri, în extremitatea sălii de la etaj. Un indiciu că poate fi aproape nu lipsește: vecinătatea aleasă a marilor spirite din secolul nostru. În prealabil ai sub ochi o veritabilă enciclopedie Picasso în mișcare: «Corp de acrobată» (1904), chip de femeie uscățivă, conservînd trăsăturile feței știute de la Eva; «Bust de femeie» (1908) reprezintă o spaniolă, poate, între două vîrste. Parte din detaliile anatomice abia sînt sugerate. În «Nud șezînd» (1909) s-a renunțat la multe, conturate precis sînt doar gesturile. «Capul de femeie» obținut prin intersecția de micro corpuri geometrice, adunate într-un caleidoscop, firește, perfect. Ultimul tablou, tot «Cap de femeie»: fondul bate în ocră, suprimările de detaliu se țin lanț, starea psihică a personajului se află și mai pregnant sub semnul divorțului voit cu ceea ce numim clasic. Brâncuși (prezentat aici, în sfîrșit, drept sculptor român și nu francez născut în România) expune prima variantă a «Negresei blonde», datată 1928, în marmură albă, pe pie-

destal negru (în forma din 1933, în bronz am văzut-o la Muzeul de artă modernă la New York, în septembrie). «Muza dormind», bronz, 1910, este anterioară celei de la Guggenheim. Pe cealaltă latură a sălii, ceva mai bine pusă în relief, «Lebăda» din 1923, în marmură albă, învecinată de «Doi pinguini», din 1914. Izolată aproape, figura antică din piatră aparținînd perioadei 1906-1908. Lingă «Lebăda» brâncușiană, un Picasso: «Mama și copilul» (1921) care ne reduce surprinzător la primul chip feminin evocat, în timp ce «Nud sub pin» (1959) face trimitere mult dincolo de ultima piesă a galeriei de la intrare. Frapant «Bătrînul chitarist». Cu chitara aproape verticală, cu capul înclinat în unghi drept, cu picioarele cruciș. Inima și gîndurile bătrînului chitarist sînt departe în spațiu, departe prin ani, buzele sale întredeschise abia rostesc răscolirile sufletești, în timp ce mîna, arcuș de viață, tremură atîtată peste coardele reci. Decor de baladă andaluză străveche, sunet de cobză răcîrit în Altamura. Într-un front al încăperii vecine, Toulouse Lautrec. Ești atras de furtuna picioarelor,

diagonală furibundă pe fondul de verde tocit al tabloului, unduirea mîinilor contrapunceață sacadat forțîndu-te să fredonezi Can-can. La «Moulin Rouge» (1892) — figuri scrobite de bărbați, și mai țepene sub jobenul negru, chipuri veștede de femei, cînd mirate, cînd protectoare. Lipsește, din păcate, profilul aceleia fără de care, în imaginația mea, «Moulin Rouge» nu aparține lui Lautrec, nu este el.

E ora închiderii, sînt aproape de mine mișcările ochilor implorînd retragerea, respirația aprinsă a celor care o zi întreagă au supravegheat alunecarea în sălile muzeului a mii de oameni. Ce mai apuc să văd este decorul acesta de lumini, voit sau pur și simplu întîmplător constituit la primul etaj în spatele unui perete de altar spaniol, din secolul patrusprezece. Peisaje semnate de Pissaro, Degas, Van Gogh, Monet, Renoir. Apa devine cînd verde, cînd albastră, valurile spumoase apar uneori în alb strălucitor. Splendidă corolă de peisaje, în semn de rămas bun.

Neagu UDROIU

cine s-a răzbunat pe racea petru ?

Petru Racea — fost pedagog, din toamna lui '72 pînă în aceea a lui '73 cînd i s-a desfășurat contractul de muncă, la Școala profesională «Nicovala» din Sighișoara — privește înapoi cu minie și face o acuzație cu vreo 13 capete. Cu scrișoarea în care erau ele consemnate m-am dus la Sighișoara și am început să compar acuzele acestea cu realitatea. Iată bilanțul care mi-a ieșit:

CREDIT

1. Într-adevăr, lui Petru Racea și încă unor doi candidați la postul de pedagogi li s-a cerut, în perioada de probe anterioare angajării, să semneze un fel de demisiu nedatată, prin care preresuțeau că nu s-au capabili să facă față sarcinilor implicate de funcția de pedagog. Inițiativa asta nelegală și de o năstrușnică prudentă prevedere a apartinut fostului director adjunct al școlii, Rusu Gavrilă — azi pensionar; ea i-a fost reproșată acestuia de către forurile școlare și de partid în drept; dar de ea nu a știut nimic directorul Constantin Beldiman.

2. Într-adevăr, într-o anumită perioadă elevilor li s-a interzis de către direcția școlii să stea duminică în internat; dar măsura aceasta, extremistă și nu tocmai fericită, a fost luată de nevoie și numai împotriva băieților, pentru că aceștia erau peste măsură de indisciplinați, iar — în urma angajamentului utochiștilor — vor contribui intens la asigurarea unui climat de disciplină — s-a revenit asupra ei. Strict logic, chestiunea poate fi pusă și invers de cum a făcut-o tovarășul Petru Racea, acuzînd nu direcția școlii pentru măsura luată, ci pe pedagogii care nu reușeau să mențină ordinea în cămin.

3. Într-adevăr, n-a existat nici o evidență precisă și nici cartele de masă la cantina școlii, dar școala a avut și are o excelentă gospodărie anexă, «cum n-au nici restaurantele din Sighișoara», iar cei care răspund de foarte mulți ani de zile de gospodărie și cantină, de la director la bucătar, au reputația unor oameni corecți, devotați și muncitori. Oricum, conducerea școlii a fost criticată și acum cantina are și evidență, și cartele.

4. Într-adevăr, elevii externi nu primeau suplimentul de mîncare dimineața, în perioada de practică, pentru că fabrica își începea lucrul la ora șase și ei nu mai aveau timp cînd să treacă să-l ia; dar suplimentul acesta nu rezulta dintr-o obligativitate, ci era realizarea conducerii școlii care a reușit să asigure, peste masa obișnuită a cantinei, și un supliment. Încît, chiar dacă unii elevi, într-o anumită perioadă, renunțau la supliment și chiar dacă suplimentul nu putea fi întordeauna format din aceleași alimente pentru toți cei peste o mie de elevi, nu înseamnă că un merit al conducerii școlii trebuie transformat în cusur criticabil.

5. Într-adevăr, pedagogul Racea a luat cuvîntul în consiliul profesoral și a vorbit critic mult timp, iar în registrul de procese verbale n-au fost consemnate decît texte de cîteva rînduri; și, în paranteză fie spus, despre procedeu acesta al sintezei eliptice am auzit că se mai practică și în alte școli.

6. Într-adevăr, textul inițial al convocării la adunarea de partid deschisă în care urma să se discute cazul Racea cuprindea doar acest obiectiv; iar, în fapt, la acea ședință ordinea de zi a avut mai multe obiective privitoare în general la lipsurile școlii, cît și la alte aspecte ale muncii didactice; și tot adevărat este că la acea adunare ex-pedagogului Racea i-a fost refuzată participarea. Dar forurile locale de conducere, administrative și de partid au socotit, pe de o parte, că o ședință-proces Racea nu-și are, față de rezultatul anchetei deja făcute, rostul; iar pe de altă parte, că participarea lui Petru Racea la acea ședință nu-și găsește justificarea, el nefiind membru de partid și nemaifiind nici angajatul școlii.

7. Într-adevăr, tovarășul director Constantin Beldiman a fost cam sever cu elevii, pe unii chiar tunzîndu-i zero; dar școala are peste o mie de elevi, dintre care vreo trei sferturi sînt băieți; iar corpul profesoral era alcătuit pe jumătate din femei și, alcătuit, foarte mult timp, din puține cadre stabile și din multe cadre tehnice care erau angajate în principal la alte întreprinderi și accesoriu aveau și ceva ore la această școală profesională. Încît, în aceste condiții, a menține ordinea și disciplina nu era deloc simplu; ba, dimpotrivă.

DEBIT

1. Nu a existat nici cel mai mic indiciu și nici măcar tovarășul Racea n-a avut concret ce să invoce în sprijinul propriei bănuiele că la această școală ești acceptat ca pedagog doar dacă îți manifesti material recunoștința față de direcție.

2. Nu există probe — tovarășul comandant al miliției locale m-a asigurat — din care să

rezulte că ani de zile maestrul Boris Grabcev a făcut, prin comasarea a două grupe, și orele tovarășului director Beldiman.

3. Nu-i adevărată afirmația că școala ar fi reținut niște bani unor elevi absolvenți. Lucrurile s-au petrecut astfel: trei întreprinderi în care elevele au fost repartizate ca muncitoare au virat sumele ce formau drepturile bănești pentru perioada de tranziție ale fostelor eleve, la școală; iar școala nemaiputînd face formele de plată a virat înapoi sumele cu pricina întreprinderilor care le-au achitat direct absolvenților. Deci, o banală incurcătură.

4. Nu s-a confirmat că directorul școlii a pus note la purtare de unul singur, ci, dimpotrivă, că în consiliul profesoral, în pofida regulamentului școlar care prevede să fie supuse discuției doar notele sub șapte, era supusă discuției colective pînă și nota zece.

5. Elevii nu numai că nu au participat la demolarea unei clădiri, în vederea construirii unui nou corp de clădire pentru școală, îmbrăcați cu hainele-uniformă, pe care și le-ar fi stricat, ci au avut toți salopete, ba li s-au făcut și mănuși de protecție. Ministerul a felicitat conducerea școlii pentru că, spre deosebire de alte școli profesionale, la aceasta stocul necesar de salopete a fost asigurat chiar de la începutul anului școlar.

6. Față de efectivul elevilor interni, într-adevăr nu mai putea fi ținut un post de pedagog în plus, pentru că un asemenea post își găsește justificarea legală doar de la 61 de elevi în sus, iar la începutul acestui an școlar — plecînd, la 13 noiembrie, 24 de băieți la Sibiu și, la 20 decembrie, alți 28 de băieți la Alexandria — mai rămîneau, ca efectiv stabil pentru restul anului, doar 17 elevi peste cei 300 care justificau trei posturi de pedagog. Al patrulea nu își mai găsea deci justificarea.

TRĂGÎND LINIA ȘI FĂCÎND TOTALUL

Pînă aici am înșirat, firește adnotat, acuzele tovarășului Petru Racea.

Nu mai că — după ce a făcut o acțiune în justiție pentru anularea deciziei de desfacere a contractului de muncă, acțiune ce i-a fost respinsă; după ce a făcut memorii la Comitetul județean de partid, la miliția orașului Sighișoara, la ziarul «Scînteia», la «Reflectorul» televiziunii, la Ministerul Educației și Învățămîntului, la Ministerul Industriei Ușoare, la Comitetul Central al P.C.R. și la noi, la «Flacăra» — s-a stîmrit un val de anchete care, pe lîngă faptul că au pus pe drumuri o multime de oameni (numai «de la județ» au venit — pe linie de partid, pe linie sindicală, pe linie U.T.C., pe linie administrativ-școlară, pe linie de cadre, pe linie financiar-contabilă — vreo șase), pe lîngă faptul că s-a pierdut enorm de mult timp (au fost interogați vreo 60 de elevi, iar tovarășul Racea a fost ascultat ore întregi, de foarte mulți), pe lîngă faptul că s-a iscat o corespondență interogativă și explicativă care a implicat alte ceasuri de muncă, au avut să-i spunem darul să evidențieze și unele lucruri despre petiționar.

Și anume că amintirea pe care a lăsat-o el cadrelor didactice de la școala din Daneș e aceea a unui om pe care nu te puteai baza și căruia dacă-i încredințai o sarcină, ca să fii liniștit și sigur că va fi realizată trebuia să o mai încredințezi încă unei persoane; că între 20 aprilie '70 și 20 septembrie '71 în cartea sa de muncă e un gol; că, pedagog fiind la școala profesională «Nicovala», l-a bătut pe portar, dormea pe masă la meditații, fuma în sala de mese, că a condus o bătaie a elevilor la un bal în comuna Daneș, că era susținător al elevilor certați cu ordinea și disciplina; că, tot la școala profesională «Nicovala», a primit repetate sancțiuni, vreo patru, pentru că a părăsit școala lăsîndu-i singuri pe elevi, pentru absențe repetate de la serviciu, pentru că l-a bătut pe un elev; că i s-a oferit un post la magazin, la fabrica de confecții, unde sînt angajați mulți absolvenți de liceu, dar că el pretinde un post în învățămînt, cu toate că din '68 se tot pregătește să intre la o facultate fără frecvență dar n-a făcut-o, că este o diferență între «ce se pretinde și ce este», că el le-a dictat elevilor declarațiile de care apoi s-a folosit în susținerea memoriilor sale împotriva conducerii școlii.

Și tot valul acesta de anchete a mai avut darul să evidențieze că tovarășul Constantin Beldiman, cel rău acuzat de tovarășul Petru Racea, este de două decenii director, că stă în școală de dimineață pînă seara, cu toate că e grav bolnav, că umblă, aleargă și se zbate enorm pentru școală, că dumnealui și școala pe care o conduce sînt foarte bine văzuți la minister, că întreprinderile sînt multumite de absolvenții care vin de la această școală, că e prețuit de conducerea orașului atît ca om cît și — pentru rezultatele profesionale și gospodărești ale școlii — ca director.

În afara dosarului care s-a format la Comitetul orașenesc de partid Sighișoara în urma anchetei în cazul Racea, în afara discuției lungi de peste două ore cu tovarășul Horst Schiroky, secretar al comitetului de partid și vicepreședinte al consiliului popular Sighișoara, în afara discuțiilor cu alte persoane, am mai avut un mijloc de informare: o scrișoare a unui fost elev al școlii «Nicovala», Vasile Popescu, scrișoare venită — pe neașteptate — directorului Constantin Beldiman. Redau doar fragmente din ea:

«Tovarășe director, mai întîi doresc din tot sufletul să vă dau cîteva amănunte în legătură cu un memoriu care a fost trimis la București de elevii foști ai clasei III B, unde l-am avut diriginte pe tov. maestrul Mitrache Ion. Acest memoriu a fost făcut de tov. pedagog Racea Petru, care m-a influențat pe mine și pe elevul Brînzei să-l transcriem noi cu miinile noastre. Întreaga clasă și noi doi nu ne-am dat seama că făcînd acest memoriu vom aduce școlii pe care o conduceți o pată neagră. Eu m-am gîndit să vă scriu dv. personal, deoarece îmi dau seama că din cauza noastră, a clasei III B și a tov. Racea, îl puteți trage la răspundere pe tov. maestrul Mitrache Ion, care nici nu a știut de cele întîmplate și nu aș dori ca dumnealui să fie tras la răspundere, deoarece cît am fost elev la «Nicovala» tov. Mitrache niciodată nu ne-a dat asemenea sfaturi, ne învăța lucruri bune, dar noi nu-l ascultam nici pe el și nici pe dumneavoastră care erați și sînteți conducătorul acestei școli. În continuare tov. director, eu, subsemnatul Popescu Vasile, caut să-mi cer miu și mi de scuze pentru faptele rele pe care le-am făcut eu și întreaga mea clasă, foștii III B, deși am fost învățați destul de bine de dv. în primul rînd și de celelalte cadre didactice din școala «Nicovala». (...) Deși am terminat școala eu totuși, tov. director, vă rog foarte mult să-mi iertați cu toate ce am greșit atît eu cît și cl. III B. În încheierea acestor mici rînduri pe care vi le-am scris caut să vă mulțumesc pentru grija pe care ați avut-o față de toți elevii și v-aș ruga ca în continuare să-i sfătuiți și pe cei care au rămas în urma noastră, să nu facă așa cum am făcut cei din III B și să vă dea ascultare, căci ați fost cel mai apropiat părinte al meu, dar nu mi-am dat seama cînd a trebuit și acum sincer vă spun că îmi pare foarte rău».

Mărturisesc că publicarea acestui articol este foarte penibilă pentru mine, dar cel dintîi care a invocat publicitatea — cu toate riscurile și neplăcerile implicate de ea — a fost tovarășul Petru Racea.

M-am dus la Sighișoara pentru că m-a impresionat situația dumnealui de om fără serviciu, de om care a împrumutat bani pentru un apartament și care trebuie să plătească rate, de tată a doi copii mici și, m-am dus, pentru că logic am acceptat și mai ales pentru că știu că e posibilă și o desfacere nedreaptă a unui contract de muncă, pentru a îndepărta un incomod veșnic pus pe critică.

Nu am pretenția că bilanțul meu corespunde pas cu pas adevărului, nu semnez aici o hotărîre judecătorească definitivă și nu-mi îngădui să susțin că lumea-i alcătuită doar din lucruri net albe și net negre.

Însă mă gîndesc că a te folosi de elevi pentru a rezolva problemele de conducere ale unei școli este total nepedagogic și că faptul acesta cumva indică o lipsă de vocație pedagogică. Mă gîndesc că dacă porți responsabilitatea existenței și creșterii a doi copii, nu-i normal să stai cu lunile acasă și să scrii memorii, ci normal este să muncești și să câștigi bani undeva, nu numai decît în învățămînt; asta neîmpiedicîndu-te să lupți, după orele de serviciu, și pentru adevărul și dreptatea în care crezi. Mă gîndesc că, la București, există posturi de pedagogi ocupate de profesori, nu de absolvenți doar de liceu. Și totodată mă gîndesc că pedagog nu-i o meserie în care să merite să îmbătrînească un bărbat. Decît doar dacă e un comod și nu un revoluționar mînios.

Nelu IONESCU

POȘTA REDACȚIEI

Un grup de tineri din Cîmpeni: Problemele ridicate sînt serioase, de ce nu aveți curajul să scrieți din cine este compus grupul? **Teodorescu Crina, București:** Ne solicitați să vă analizăm «producția literară», iar răspunsul să vi-l trimitem prin poștă, pentru că nu aveți timp să cumpărați «Flacăra». Faceți-vă timp! (de rest nu mai comentăm). **Preda Mihai, sanat. T.B.C. Mangalia:** Puteți scrie pe adresa redacției. **Ștefănuță Sabina, București:** Vă credem, dar nu nouă trebuia să ne aduceți aceste argumente, ci «Scînteii tinerețului» care a publicat reportajul. **Micu Ioan, Brașov:** Rubrica propusă de dumneavoastră ne interesează, dar să fie vorba de oameni care există, îndemn nu de puține ori publicat de

revista noastră. **Aldea Tinel, com. Lungă:** Reportaj înseamnă oameni, via te înconjură, reflectarea realității, nu stil. Reflectați și reveniți. **Sobol Ioan, Pina, și Gavrilă Emil, com. Breast** portajele trimise nu sînt publicabile. Răspunsul de mai sus. **Paraschiv V București:** Sîntem alături de dumneav Vrem să vă ajutăm, dar dați-ne posibilitate trimițîndu-ne adresa completă sau viz la redacție. **Gheorghiu Andrei, Ploieș** mai găsiți țigări «Favorit»? Lăsați-vă de și aveți numai de cîștigat. **Giurcan Auș com. Ileanda, jud. Sălaj:** Ne întreba să-mi sperați să găsiți piese pentru ț dumneavoastră. Numai fabrica produci vă poate da speranță. **Preda Gheorghiu goviște:** Adresa Ministerului Educației vămîntului este: str. Nuferilor nr. 30, rești. **Dima Marilena, Adjud:** Ne cer vă trimitem zece artiști, **Dragomir Gura Humorulului:** optsprezece artiști cuprinde de fapt interpreti de muzică și populară), iar **Bogăție Anișoara, stanța:** cît mai mulți actori de film; noi trimitem, dar nu știm dacă ei acceptă. **Ioan Constantin, Piatra Neamț:** Ne scri v-ați găsit echilibrul datorită unei fete nate, iar acum este ea în impas; ajutați cum și ea v-a ajutat! **Crăciun Adina, Pl. Florescu Vera, Tîrgoviște; Pascaru M. la, București; Bădescu George, B. Stancu Ion, București; Protopopescu dălina, București; Părvan Marcel, stanța; Radeș Eugen, Găești; Teod. Corneliu, București; Firte Ioan, B. Iliescu Daniel, com. Greci:** Nu pu versuri. Excepție fac cele citite în c «Flacăra».

Dancea Ion — Timișoara: Re «Poluarea societății» este bine scris, e buie concretizat. Reveniți. **Manu Nic Balotești (Ilfov):** Forul căruia trebuie adresați în problema dumneavoastră e nisterul Sănătății. **Gheorghie Stoian, șeni:** Spațiul nu ne permite să publi cele două copii ale scrisorilor primite c neavoastră.

Florea Constantin — București: și sînteți convins că-l puteți egala pe Morandi, cine vă împiedică? Numai că avem cum să vă ajutăm. **Jurvale Gheoi Polana Frăți:** Prima scrișoare din ser care-l anunțați nu spune nimic, în afara de muncă la dumneavoastră. Lăsați «s și scrieți lucruri concrete.

Grup de lucrătoare sanitare de talul de adulți Rădăuți: Adresați-vă terului Sănătății de competența căru problema dumneavoastră. Nu omiteți scrieți din cine este compus grupul. **Constantin — Slobozia:** Vă mulțumim tot ceea ce ne-ați scris. **Dragomir A Oradea:** Trimiteți adresa completă p da curs scrisorii dumneavoastră. **Giuru Maria — Brașov:** Grătarul de fript fără recomandăți-l gospodinelor pe care le teți. **Fățan Petru — Căpîlna:** Adr Administrației asigurărilor de stat (București, str. Smirdan nr. 5.

Iliescu Ion — București: Despre tr tul în comun am scris și vom continua să

Ion Ion — Căllărași: S-au îmulțit Căllărași? Credeți că un reportaj i-ar mina să dispară? Creдем că ar fi eficie v-ați adresa serviciului ecarăș din oraș neavoastră. **Ocrain Valeriu — Ploieș** veniți cu precizări. Problema pe care o este interesantă. **Purcaru Victor — C. Bălești:** Nu publicăm povești. **Liculescu — Craiova:** Secția de învățămînt. cipiului Craiova este singura în măsura da relații. **Spulber Nicolae — Olteni** cereți să vă publicăm exercițiile de în pe care ni le-ați trimis, iar după publicat sîntem curioși să vă întrebăm în ce s trimis. Satisfaceți-ne curiozitatea înainte cării. **Ciociu Alexandru — Aninoas:** citați adresa uneia din eroinele art «Spărgători și spărgători de case», dar i cizați care dintre ele. **Negraru Nico Măgureni (Prahova):** Răspunsul prin partea Centrului experimental Timișoara edificator. Dat fiind această situație, nu mi ce interveni. **Năgîrdu Gheorghe — rești:** Relații precise puteți obține de la C pentru probleme de muncă și ocrotiri din sectorul de care aparțineți. **Ionescu — Rm. Vilcea:** Ne scrieți să interve fabrica «Eprubeta» să vă trimită un me bun în locul celui defect. O fac propo! De ce lipsesc termometrele piață?

Marga NEI

I.I.S. „11 IUNIE”-GALATI

Calea Prutului nr. 50 A

Telefon 15 276 – 15 277 – 15 278

produce și livrează:

- *accesorii metalice pentru încălțăminte, marochinărie și confecții*
- *paturi metalice pentru copii și adulți*
- *ambalaje metalice litografiate*
- *găleți zincate*
- *mobilier industrial și utilaj tehnologic*
- *tîmplărie metalică*
- *unelte de grădinărie*

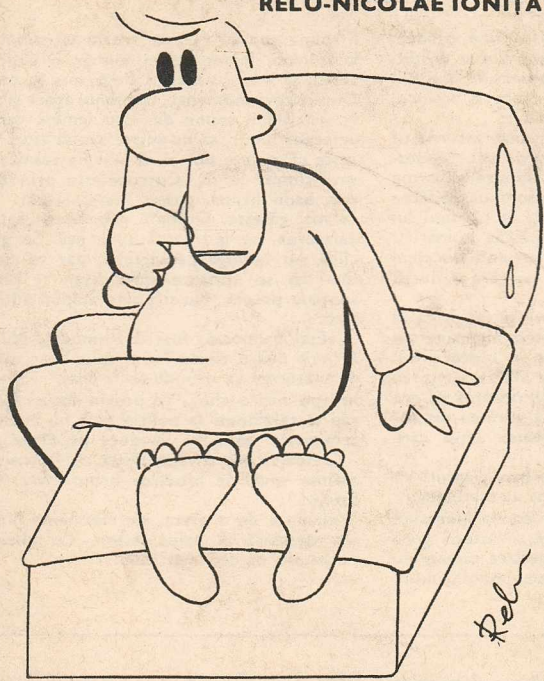
CONFEX[®]

Întreprindere de
comerț exterior,
Bd. Armata Poporului
nr. 7,
BUCUREȘTI
Telefon 31 37 51
Telex 011-195

Suple, ușoare, la
prețuri accesibile,
confecțiile vândute
de **CENTRALA
INDUSTRIEI
CONFECȚIILOR
BUCUREȘTI** îm-
bogățesc gardero-
ba dumneavoastră

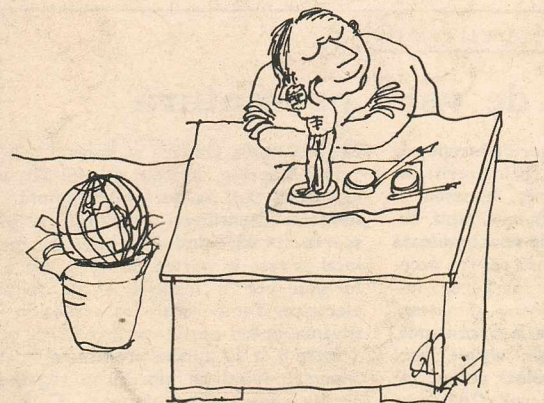
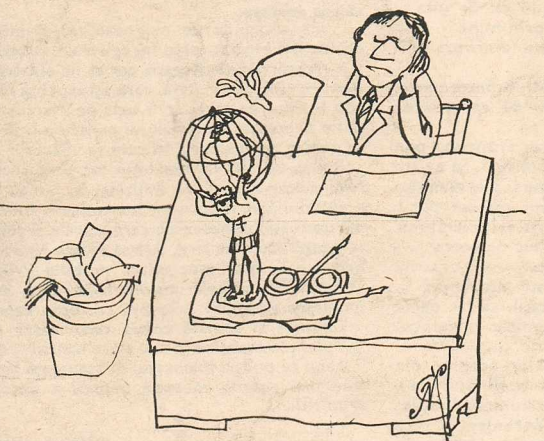

ADRIAN ANDRONIC

Profesiunea de coautor

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

raicu

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ 7

AFURISISME

Cînd am auzit că paralizază mi-am imaginat că transformă în paralele tot ce atinge...

În viață sau te descurci, sau îți rupi lanțurile!

Înnegrim, înnegrim hîrtia. Uneori, am senzația că e căruntă, și o cînesc.

Nu ne-ar păsa că «NU» deține supremația dacă «DA» ar avea drept de veto.

Nu, doamnă, micuții niponi nu se nasc prin harachiri.

Nesătutul nu crede flămîndului.

În genere, din anonim se iese cu picioarele înainte.

Copia e oricum mai fidelă decît originalul.

Progresul operează și asupra șabloanelor.

Alungată de pretutindeni, doar plictiseala cred că se distrează.

Să n-ajungi să lupți pentru libertatea de a avea cazier.

Toamna e cel mai frumos anotimp. S-o alegem miss Primăvară.

Tudor VASILIU

LEGENDE FĂRĂ DESEN

Tutulul este o otrăvă care ucide încet-încet. Cine se grăbește să ia arsenic.

Vaca este un animal ale cărui picioare ajung pînă la pămînt.

Ce timpuri! Pină și fabricile de medicamente poluează atmosfera.

— Relaxați-vă, am mai făcut azi nouă operații, statistica vă e favorabilă...

Centaurii dorm în grajd sau în pat?

Ați văzut vreodată o femeie căsătorită cu un bărbat prost numai pentru că acesta are picioare frumoase?

Sotia mea dorea să botezăm copilul Andrei. Mie mi-ar fi plăcut să-l cheme Vlad. Pînă la urmă am botezat-o Magdalena.

de la HA la Z

Se ia o monedă de un leu, se perforează și se vinde ca nasture, cu trei lei...

Auzi, dragă, el două mii pe lună, ea două mii, mai vînd și sticle de vrso două mii și tot se plîng!

În materie de gust caută să ai un dezgust foarte sigur.

Nu acuza oglinda că n-a reflectat destul înainte de a te oglindi.

— Scuzați-mi curiozitatea, de ce trageți mereu sfoara asta după dumneavoastră?

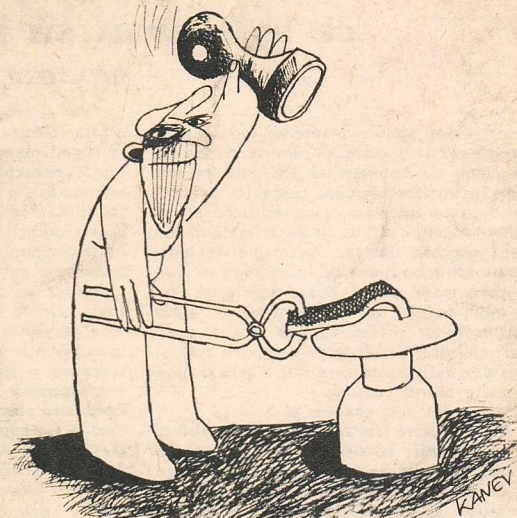
— Dar nu e draguț? Il cheamă Bozo și am dat o groază de bani pe el.

— Împrumută-mi două sute.

— Regret, nu am la mine.

— Dar acasă?

— Mulțumesc bine; pe soacră-mea o supără nițel reumatismul...

Pila și ștampila

GLUMĂ DE... 2 APRILIE!

Fotografia alăturată și explicația ei au apărut în ziarul «Steagul roșu», în ziua de 2 aprilie. Să fi fost o păcăleală întîrziată? Oare îi va prii autorului o astfel de glumă?!

Partida de rugbi dintre cele două echipe din județul Ilfov, S.N.O. și Dunărea Giurgiu, a oferit un spectacol la... concurență cu meciul de fotbal S.N.O. — Progresul. Oare i-a priit rugbiului o astfel de concurență?

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 130 000 exemplare.

Redactor șef : ADRIAN PĂUNESCU